Tämä asiakirja on ainoastaan dokumentointitarkoituksiin. Toimielimet eivät vastaa sen sisällöstä.

►**B**

KOMISSION PÄÄTÖS,

annettu 9 päivänä maaliskuuta 2012,

Valtiontuesta SA.12522 (C 37/08) – Ranska – Sernam 2-päätöksen soveltaminen

(tiedoksiannettu numerolla C(2012) 1616)

(Ainoastaan ranskankielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2012/398/EU)

(EUVL L 195, 21.7.2012, s. 19)

Oikaistu:

►**C1** Oikaisu, EUVL L 211, 8.8.2012, s. 12 (2012/398/EU)

▼B

KOMISSION PÄÄTÖS,

annettu 9 päivänä maaliskuuta 2012,

Valtiontuesta SA.12522 (C 37/08) – Ranska – Sernam 2-päätöksen soveltaminen

(tiedoksiannettu numerolla C(2012) 1616)

(Ainoastaan ranskankielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2012/398/EU)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 108 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan ([1]),

ottaa huomioon sopimuksen Euroopan talousalueesta ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

on mainittujen artiklojen mukaisesti kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa ([2]),

sekä katsoo seuraavaa:

1. MENETTELY

1.1 YLEINEN MENETTELYLLINEN TAUSTA

(1) Komissio hyväksyi 23 päivänä toukokuuta 2001 tekemällään päätöksellä ([3]), jäljempänä ’Sernam 1 -päätös’, rakenneuudistustuen kommandiittiyhtiölle SCS Sernam, jonka nimi muutettiin joulukuussa 2001 Sernam SA:ksi.

(2) Komissio teki 20 päivänä lokakuuta 2004 lopullisen päätöksen ([4]), jäljempänä Sernam 2 -päätös, jossa se vahvisti, että Sernam 1 -päätöksellä hyväksytty 503 miljoonan euron tuki soveltuu sisämarkkinoille tietyin edellytyksin. Päätös koskee myös 41 miljoonan euron lisätukea, joka ei sovellu sisämarkkinoille ja joka Ranskan on perittävä takaisin.

(3) Kolmansista osapuolista ensimmäinen, jäljempänä ’ensimmäinen kantelija’, valitti 24 päivänä kesäkuuta 2005 päivätyssä kirjeessä ([5]) Sernam 2 -päätöksen virheellisestä soveltamisesta.

(4) Lisäksi ensimmäinen kantelija nosti 22 päivänä helmikuuta 2006 kanteen komissiota vastaan, koska komissio ei tuolloin ollut ryhtynyt sen kantelun perusteella toimenpiteisiin.

(5) Kolmansista osapuolista toinen, yritys Mory Group, jäljempänä ’toinen kantelija’, esitti 10 päivänä huhtikuuta 2006 päivätyllä kirjeellä oman kantelunsa komissiolle ([6]).

([1]) Joulukuun 1 päivänä 2009 EY:n perustamissopimuksen 87 artiklasta tuli Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen eli SEUT-sopimuksen 107 artikla ja perustamissopimuksen 88 artiklasta SEUT-sopimuksen 108 artikla. Asiasisällöltään nämä kaksi määräyskokonaisuutta ovat samanlaiset. Tässä päätöksessä viittauksia SEUT-sopimuksen 107 ja 108 artiklaan on pidettävä tarvittaessa viittauksina EY:n perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklaan.

([2]) EUVL C 208, 14.7.2011, s. 8.

([3]) Toukokuun 23 päivänä 2011 tehty päätös valtiontuesta NN122/00 (ex NJ 140/00), EYVL C 268, 22.9.2001, s. 15.

([4]) Päätös, tehty 20 päivänä lokakuuta 2004 (EUVL L 140, 29.5.2006, s. 1).

([5]) Kantelua täydennettiin etenkin 13 päivänä heinäkuuta, 25 päivänä elokuuta, 6 päivänä syyskuuta, 5 ja 25 päivänä lokakuuta sekä 16 päivänä joulukuuta 2005 päivätyillä kirjeillä.

([6]) Tätä kantelua täydennettiin etenkin 23 päivänä huhtikuuta 2007 lähetetyllä sähköpostiviestillä.

▼B

(6) Molemmat kantelijat katsoivat pohjimmiltaan, että Sernam 2 -päätöstä oli sovellettu virheellisesti, ja pyysivät komissiota aloittamaan uuden muodollisen tutkintamenettelyn siitä, miten Ranska on soveltanut Sernam 2 -päätöstä.

(7) Komissio ilmoitti 16 päivänä heinäkuuta 2008 päivätyllä kirjeellä Ranskalle päätöksestään aloittaa SEUT-sopimuksen 108 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu menettely, jossa tarkastellaan sitä, miten Ranska on soveltanut Sernam 2 –päätöstä, jäljempänä ’menettelyn aloittamista koskeva päätös’. Komissio toi erityisesti esiin epäilynsä siitä, ovatko Ranskan valitsemat toimintatavat Sernam 2 -päätöksen soveltamiseksi kyseisen päätöksen mukaisia, sekä siitä mahdollisuudesta, että nämä toimintatavat sisältävät uutta valtiontukea.

(8) Komission päätös menettelyn aloittamisesta on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ([7]). Päätöksen johdanto-osan 16 kappaleessa esitetään tiivistetysti kahden kantelijan väitteet. Komissio myös kehottaa kyseisessä päätöksessä asianomaisia esittämään huomautuksensa siitä, miten Ranska on soveltanut Sernam 2 -päätöstä.

(9) Ranskan viranomaiset esittivät menettelyn aloittamista koskevaa päätöstä koskevia huomautuksia 8 päivänä lokakuuta 2008.

(10) Komissio sai huomautuksia asianomaisilta. Ensimmäinen kantelija toimitti huomautuksia 13 päivänä marraskuuta 2008. La Société nationale des chemins de fer, jäljempänä ’SNCF’, toimitti huomautuksia 6 päivänä helmikuuta 2009. Sijoitusrahasto Butler Capital Partners, jäljempänä ’BCP’, toimitti huomautuksia 9 päivänä helmikuuta 2009. Komissio toimitti saamaansa huomautukset edelleen Ranskalle 25 päivänä maaliskuuta 2009 tarjoten sille mahdollisuuden kommentoida niitä. Se sai Ranskan viranomaisten vastineet ensimmäisen kantelijan huomautuksiin 7 päivänä toukokuuta 2009.

(11) Toinen kantelija vaati komissiota toteuttamaan tutkintatoimenpiteitä Sernam 2 -päätöksen soveltamisehtojen tarkastamiseksi. Komissio vastasi vaatimukseen 18 päivänä toukokuuta 2011 ja kertoi, mitä tutkintatoimenpiteitä menettelyn aloittamista koskevan päätöksen tekemisen jälkeen oli toteutettu.

(12) Komissio pyysi Ranskan viranomaisilta tietoja 25 päivänä marraskuuta 2009 ja 29 päivänä marraskuuta 2011. Ranskan vastaukset saatiin 15 päivänä tammikuuta 2010 ja 25 päivänä tammikuuta 2012.

1.2 YLEINEN KANSALLINEN TAUSTA

(13) Mory group pyysi 3 päivänä tammikuuta 2007 Ranskan viranomaisia tekemään kaksi palautuspäätöstä: 1) yhden Sernam SA:ta kohtaan 41 miljoonan euron tuesta, joka oli todettu Sernam 2 -päätöksessä sisämarkkinoille soveltumattomaksi ja jota Ranska ei sen mukaan ollut tosiasiallisesti perinyt takaisin ja 2) toisen nimeämätöntä edunsaajaa kohtaan sen saatua Sernam SA:n rakenneuudistusta varten tarkoitettua tukea, jota Ranskan väitettiin myöntäneen Sernam SA:n omaisuuserien siirtoa varten (ks. tämän päätöksen 2.4 jakso).

([7]) EUVL C 4, 9.1.2009, s. 5.

▼B

(14) Talous-, valtiovarain- ja teollisuusministeri vastasi toisen kantelijan esittämiin pyyntöihin sähköpostitse kielteisesti. Mory group on valittanut tästä kielteisestä päätöksestä harkintavallan väärinkäyttöön vedoten Tribunal administratif de Paris'hin. Komission tietojen mukaan asia on edelleen vireillä.

(15) Lisäksi yritys Sernam Xpress asetettiin 30 päivänä tammikuuta 2012 verkasaneerausmenettelyyn. Sernam Xpress on yritys, joka sai rahoitusvaroihin kuulumattomat Sernam SA:n varallisuuserät ja velat Sernam SA:n omaisuuserien siirron yhteydessä (toimenpiteestä tarkemmin 2.4 jaksossa). Tribunal de commerce de Nanterre päätti kuuden kuukauden seuranta-ajasta ja määräsi seuraavan käsittelyn 27 päiväksi maaliskuuta 2012.

2. KUVAUS

2.1 SERNAM

(16) SNCF perusti Sernamin vuonna 1970 sisäiseksi palveluyritykseksi, jonka toimialoja ovat postipalvelut sekä pakettien ja kuormalavojen pikakuljetukset ([8]).

(17) Sernamin koko toiminta siirrettiin 1 päivänä helmikuuta 2000 tytäryhtiölle, ja näin muodostettiin kommandiittiyhtiö SCS Sernam. SCS Sernam muutettiin osakeyhtiöksi (Sernam SA) 21 päivänä joulukuuta 2001. Sernam SA:han kuului vuonna 2005 kymmenen operatiivista tytäryhtiötä sekä maantiekuljetusyhtiö Sernam Transport Route.

(18) Sernam Xpress sai 17 päivänä lokakuuta 2005 rahoitusvaroihin kuulumattomat Sernam SA:n varallisuuserät ja velat siinä yhteydessä, kun Sernam SA:n toiminta siirrettiin Financière Sernamille (toimenpiteestä tarkemmin 2.4 jaksossa). Sernam Xpress siirtyi näin kokonaan Financière Sernamin omistukseen.

(19) BCP hankki Sernam Xpressin pääomasta vuoden 2006 kuluessa 51,8 prosentin osuuden. Samaan aikaa Sernam Xpress osti Limogesissa sijaitsevan kuljetusyrityksen Coulonge.

(20) Vuoden 2011 aikana Financière Sernamin ja Sernam Xpressin oli kartutettava omia pääomiaan tilikauden loppuun mennessä. BCP ei toimittanut tarvittavaa pääomaa, joten edettiin kahteen seuraavaan toimenpiteeseen.

(21) Ensinnäkin Sernam Xpress siirsi toukokuussa 2011 Sernam-merkin (jonka arvoksi määritettiin 15 miljoonaa euroa) operatiiviselle tytäryritykselle Sernam Services.

(22) Toiseksi Sernam Xpress hajotettiin 30 päivänä kesäkuuta 2011, ja sen ainoa osakas, Financière Sernam, sulautti itseensä sen varat ja velat ("varojen ja velkojen siirto").

([8]) Tarkempi kuvaus Sernamin liiketoiminnasta esitetään Sernam 2 -päätöksen johdanto-osan 12–31 kappaleessa ja menettelyn aloittamista koskevan päätöksen johdanto-osan 8–9 kappaleessa.

▼B

(23) Tämän seurauksena Sernam-konserniin kuuluvat tällä hetkellä Financière Sernam ja entisen Sernam Xpressin tytäryhtiöt, jotka ovat edellä jo mainittu Sernam Services ja Aster. Aster on entinen Sernam Transport Route. Sernam Xpress myi tämän tytäryhtiön joulukuussa 2005 ja antoi kaupan yhteydessä ostajalle liikevaihtotakuut. Sernam Xpress osti maaliskuussa 2008 takaisin yrityksen, joka oli tällä välin muuttanut nimensä Asteriksi. Sernam Xpress siirsi takaisinoston yhteydessä 5 miljoonaa euroa Asterin taseeseen. Tämä summa luovutettiin Asterille heinäkuun yhtiökokouksessa. Financière Sernam, joka oli tällä välin sulauttanut itseensä Sernam Xpressin (ks. 22 kappale), korotti joulukuussa 2011 Asterin pääomaa luovuttamalla sille 5 599 998 euroa, jotka kirjattiin tämän taseeseen.

(24) Sernam-konsernin taloudellinen tilanne heikkeni edelleen, ja yhtiöiden Financière Sernam ja Sernam Services velkasaneerausmenettely aloitettiin 31 päivänä tammikuuta 2011. Tytäryhtiö Aster asetettiin selvitystilaan 3 päivänä helmikuuta 2011, mutta se jatkoi vielä tilapäisesti toimintaansa. Tribunal de commerce de Nanterre päätti kuuden kuukauden seuranta-ajasta ja määräsi seuraavan käsittelyn 27 päiväksi maaliskuuta 2012.

2.2 TOUKOKUUN 23 PÄIVÄNÄ 2001 TEHTY SERNAM 1 -PÄÄTÖS

(25) Komissio hyväksyi Sernam 1 -päätöksessä 503 miljoonan euron rakenneuudistustuen myöntämisen SCS Sernamille. Tuen hyväksyminen perustui pääasiassa Ranskan sitoumukseen, jonka mukaan kyseinen yritys oli määrä myydä. Geodis SA:n, joka on kuljetus- ja logistiikka-alan yksityinen yritys ja jonka osakkeet noteerataan Pariisin arvopaperipörssissä (second marché), oli määrä ottaa haltuunsa 60 prosenttia SCS Sernamin pääomasta ([9]). Tällä tavoin Geodis SA:n olisi pitänyt saada kokonaan vastuulleen SCS Sernamin velat ilmat ylärajaa ([10]) ja kattaa Sernamin rakenneuudistuksen lisäkustannuksia 67 miljoonalla eurolla. SCS Sernam puolestaan sitoutui vähentämään toimintapisteidensä määrän 107:stä 72:een vuosien 1999–2004 aikana, supistamaan liikevaihtoaan 18 prosentilla, vähentämään henkilökunnan määrää ja toteuttamaan rakenneuudistuksen edellä mainitun summan puitteissa ja asetetun aikataulun mukaisesti ennen vuoden 2004 alkua.

2.3 LOKAKUUN 20 PÄIVÄNÄ 2004 TEHTY SERNAM 2 -PÄÄTÖS

(26) Komissio totesi Sernam 2 -päätöksessä, että Sernam 1 -päätöksessä hyväksytty 503 miljoonan euron tuki oli maksettu toisenlaisin ehdoin kuin Sernam 1 -päätöksessä oletettiin. Merkittävin ero oli se, että Geodis otti haltuunsa 15 prosenttia SCS Sernamin pääomasta (suunnitellun 60 prosentin sijasta). Lisäksi Geodis luopui aikeesta osallistua omistajana yrityksen rakenneuudistuskustannuksiin 67 miljoonalla eurolla.

([9]) Geodiksen oli määrä hankkia 60 prosenttia Sernamista yhden euron symboliseen hintaan (katso Sernam 1 -päätöksen johdanto-osan 51 kappale).

([10]) Kommandiittiyhtiöillä ei ole vastuun ylärajaa.

▼B

(27) Näistä seikoista johtuen komissio määräsi ehtoja 503 miljoonan euron tuelle Sernam SA:n rakenneuudistusta varten. Nämä ehdot sisältyvät Sernam 2 -päätöksen 3 artiklaan:

”3 artikla

1. Seuraavia ehtoja on noudatettava, jollei 2 kohdasta muuta johdu:

a) Sernam saa kehittää vain rautateitse harjoitettavia postipalvelujaan ”Train Bloc Express” -konseptin (TBE) mukaisesti. Tähän liittyen SNCF:n on taattava antavansa kaikille muille toimijoille, jotka esittävät asiaa koskevan pyynnön, samat ehdot kuin Sernamille raiderahtiliikenteen (TBE) kehittämiseksi.

b) Vastasuoritteena Sernamin on kahden vuoden kuluessa tämän päätöksen tiedoksiantamisesta korvattava kaikki omat maantiekuljetuspalvelunsa ja -kalustonsa yhden tai useamman sellaisen yrityksen maantiekuljetuspalveluilla ja -kalustolla, jotka ovat oikeudellisesti ja taloudellisesti riippumattomia SNCF:stä ja jotka on valittu avoimen, läpinäkyvän ja syrjimättömän menettelyn mukaisesti.

Sernamin omilla maantiekuljetuskalustolla ja -palveluilla tarkoitetaan kaikkea Sernam-yrityksen maantiekuljetuskalustoa – toisin sanoen maantiekuljetusajoneuvoja –, jotka se omistaa tai joista se on tehnyt leasing- tai vuokraussopimuksen.

Yritysten, jotka ottavat hoitaakseen Sernamin maantiekuljetustoiminnot, on huolehdittava kaikista maantiekuljetuspalveluista omalla kalustollaan.

2. Jos Sernam myy varansa kokonaisuudessaan 30 päivään kesäkuuta 2005 mennessä markkinahintaan yritykselle, jolla ei ole oikeudellista kytköstä SNCF:ään, ja noudattaen läpinäkyvää ja avointa menettelyä, 1 kohdan ehtoja ei sovelleta.”

(28) Lisäksi komissio toteaa Sernam 2 -päätöksessä, että Ranskan viranomaiset ovat myöntäneet Sernamille 41 miljoonaa euroa ylimääräistä tukea. Komissio katsoi tämän tuen sisämarkkinoille soveltumattomaksi ja määräsi Ranskan perimään sen takaisin.

2.4 SERNAM SA:N TOIMINNAN SIIRTO FINANCIÈRE SERNAMILLE

(29) Ranska väittää panneensa Sernam 2 -päätöksen täytäntöön sen 3 artiklan 2 kohdan ehtoja noudattaen. Ranskan mukaan SNCF pyysi lehdistötiedotteessa ([11]) kaikkia niitä, joita asia koskee, ottamaan yhteyttä ABN AMRO -pankkiin. Asiakirjoihin halusi tutustua 34 teollisuus- tai rahoitusalan ryhmittymää tai yhteenliittymää. ABN AMROn lähettämiin ensimmäisen kierroksen kutsukirjeisiin osapuolille, jotka olivat pyytäneet saada tutustua asiakirjoihin, sisältyi tarjouspyyntö, joka koski Sernam SA:n kaikkien varallisuuserien (englanninkielisessä kirjeessä käytettiin termiä *assets*) haltuunottoa.

([11]) Lehdistötiedote, joka on päivätty 24.11.2004.

▼B

(30) Ranskan viranomaisten mukaan tarjouksissa ei esitetty Sernamin taloudellisesta tilanteesta johtuen yhtään positiivista arvonmääritystä. Kaikissa tässä menettelyssä tehdyissä tarjouksissa päädyttiin voimakkaasti negatiivisiin arvoihin:

— [1. ehdokas] (alustava tarjous): -120 miljoonaa euroa;

— [2. ehdokas] (alustava tarjous): -90,4 miljoonaa euroa;

— [3. ehdokas] (alustava tarjous): -90,4 miljoonaa euroa;

— [4. ehdokas] (alustava tarjous): -65,2 miljoonaa euroa;

— [5. ehdokas] (alustava tarjous): -56,4 miljoonaa euroa.

(31) Koska yhtään sitovaa tarjousta ei saatu, Sernam SA:n johtoryhmä teki ostotarjouksen tätä varten perustettavan yrityksen kautta. Uuden yrityksen nimi oli aluksi Bidco, sittemmin Financière Sernam.

2.4.1 **Todellinen ajankohta Sernamin toiminnan siirrolle Financière Sernamille**

(32) Tarjous jätettiin SNCF:lle 30 päivänä kesäkuuta 2005, ja sen johto hyväksyi sen periaatteellisella tasolla samana päivänä. Virallisen, kaikki osapuolet kattavan sopimuksen tekeminen edellytti kuitenkin virallisia menettelyjä. SNCF, Sernam SA, Sernam Xpress (yksi Sernam SA:n kokonaan omistamista kymmenestä tytäryhtiöstä, perustettu vuonna 2002) ja tulevan Financière Sernam -yrityksen johtajat allekirjoittivat sopimuspöytäkirjan 21 päivänä heinäkuuta 2005, jäljempänä ’heinäkuun 21 päivän 2005 sopimuspöytäkirja’. Financière Sernam kirjattiin kaupparekisteriin 14 päivänä lokakuuta 2005. Seuraavissa kappaleissa tarkemmin kuvatut eri toimenpiteet Sernamin toiminnan siirtämiseksi Financière Sernamille toteutettiin 17 päivänä lokakuuta 2005.

2.4.2 **Toimenpiteet Sernamin toiminnan siirtämiseksi Financière Sernamille**

(33) Ranskan viranomaiset ovat ilmoittaneet, että Sernamin toiminta siirrettiin Financière Sernamille neljässä vaiheessa:

a) SNCF teki kokonaan omistamaansa tytäryhtiöön Sernam SA:han 57 miljoonan euron pääomasijoituksen.

b) Sernam SA siirsi kokonaan omistamalleen tytäryhtiölle Sernam Xpressille kaikki Sernamin varallisuuserät mukaan luettuna a kohdassa mainittu 57 miljoonan euron pääomasijoitus ja 38,5 miljoonan euron velat lukuun ottamatta rahoitusvelkoja (Sernam SA:n osakkuuslaina SNCF-konsernilta, IBM–GPS-sopimuksen irtisanomiseen liittyvä velka) ([12]). Vastikkeena tästä siirrosta Sernam SA sai Sernam Xpressistä osuuden, jonka nimellinen arvo oli 100 euroa.

([12]) Sernam SA:n siirto Sernam Xpressille toteutettiin Ranskan lainsäädännön mukaisena varallisuuserien osittaisena siirtona (*apport partiel d’actifs*).

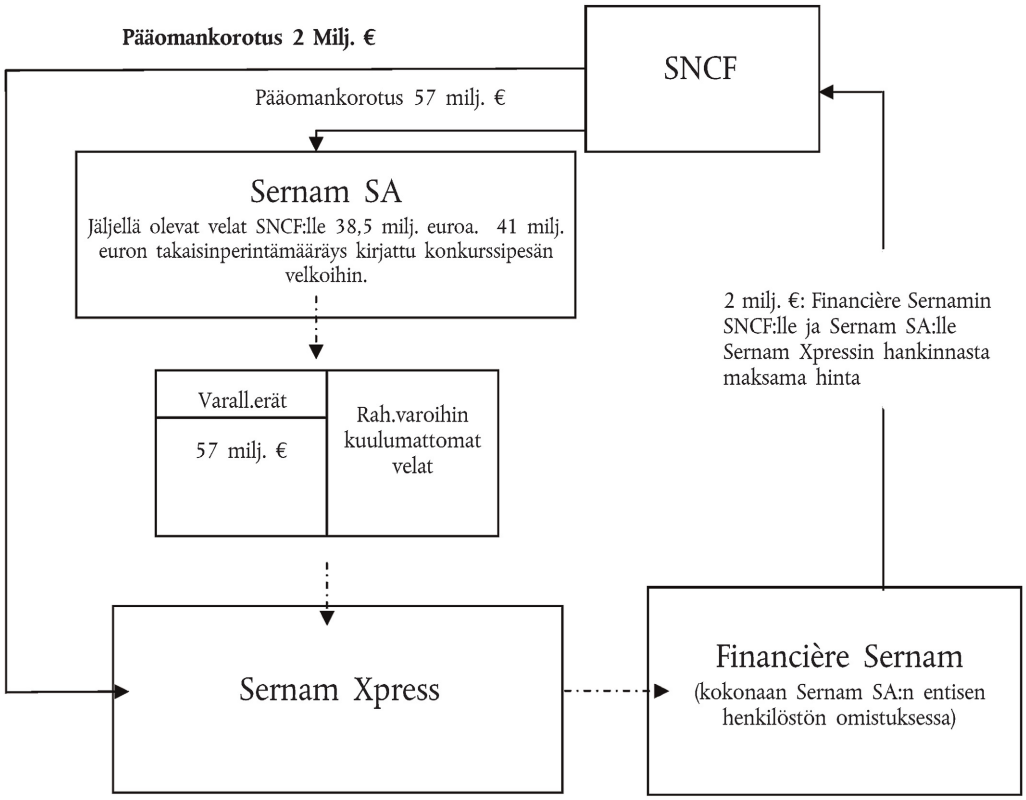
▼B

c) Tämän jälkeen Sernam Xpress korotti pääomaa 2 miljoonalla eurolla, jonka SNCF rahoitti kokonaisuudessaan. Tämän seurauksena SNCF:llä oli enemmistöosuus Sernam Xpressin osuuksista.

d) Sernam SA ja SNCF luovuttivat 2 miljoonan euron hinnasta kaikki, koko pääomaa vastaavat osuutensa Sernam Xpressistä Financière Sernamille.

(34) Sernam SA:n asetettiin virallisesti konkurssiin 15 päivänä joulukuuta 2005. SNCF:lle Sernam 2 -päätöksen nojalla takaisinmaksettavat 41 miljoonaa euroa kirjattiin konkurssipesän velkoihin ([13]).

(35) Toimenpiteet esitetään seuraavassa kaaviossa:

(36) Heinäkuun 21 päivän 2005 sopimuspöytäkirjassa määrättiin SNCF:n tarjoaman pääomankorotuksen (57 miljoonaa euroa Sernam SA:lle ja 2 miljoonaa euroa Sernam Xpressille) lisäksi SNCF:n tarjoamista takuusitoumuksista Financière Sernamille (tästä tarkemmin menettelyn aloittamista koskevan päätöksen johdanto-osan 72–85 kappaleessa). Lisäksi siihen sisältyi mitätöimislauseke siltä varalta, että komissio tekee viiden vuoden kuluessa sopimuspöytäkirjan tekemisestä kielteisen päätöksen (tästä tarkemmin menettelyn aloittamista koskevan päätöksen johdanto-osan 117 kappaleessa).

([13]) Ranskan viranomaisten kirje, 7.5.2008, kohta 77.

▼B

2.5 SYYT MENETTELYN ALOITTAMISEEN

(37) Komissio teki 16 päivänä joulukuuta 2008 päätöksen, jossa se tarkasteli sitä, oliko Ranska väittämänsä mukaisesti noudattanut Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 2 kohtaa ja oliko Ranskan valitsema sisämarkkinoille soveltumattoman 41 miljoonan euron tuen takaisinperintätapa (määrän kirjaaminen valtion saatavaksi Sernam SA:n konkurssipesässä) todella poistanut tuen aiheuttaman kilpailun vääristymän. Lisäksi komissio halusi tarkastaa, ettei Sernam SA:n varallisuuserien siirtoon ole sisältynyt uusia, sisämarkkinoille soveltumattomia valtiontukia.

2.6 KOLMANSIEN OSAPUOLTEN HUOMAUTUKSET

2.6.1 **Kantelijoiden huomautukset**

(38) Ensimmäinen kantelija katsoo ensinnäkin, että Sernam 2 -päätöksen ehtoja Sernam SA:n varallisuuserien myymiselle ei ole noudatettu.

(39) Myöskään Sernam 2 -päätöksessä asetettua määräaikaa (30 päivä kesäkuuta 2005) luovuttamiselle ei ole noudatettu, koska siirtotoimenpiteet hyväksyttiin vasta 17 päivänä lokakuuta 2005 ja osakkeiden luovutuksen olisi pitänyt tapahtua samana päivänä.

(40) Siirron hinnasta ensimmäinen kantelija katsoo, että se on vahvistettu pelkästään Financière Sernamin tekemän tarjouksen mukaisesti. Tarjous sinänsä oli laiton, koska se edellytti uusia tukia, etenkin Sernam SA:n pääomankorotusta. Ensimmäinen kantelija vielä korostaa, että Sernam Xpress ei ollut Sernam SA:sta riippumaton yritys, kuten komissiokin on tuonut esiin menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessään.

(41) Lisäksi siirtotoimenpiteessä oli todellisuudessa kyse osakekaupasta (*share deal*) eli tuensaajan pitämisestä markkinoilla vaihtamalla yksinkertaisesti sen omistajaa.

(42) Kantelija katsoo myös sitä ehtoa rikotun, että myynti oli järjestettävä läpinäkyvällä ja avoimella menettelyllä. Sen mielestä Sernam Xpressin myynnistä sen jälkeen, kun sekä Sernam SA:n että Sernam Xpressin – eikä yksin Sernam SA:n – pääomaa oli korotettu, olisi pitänyt järjestää julkinen kuuleminen ja tarjouskilpailu

(43) Toiseksi ensimmäinen kantelija puuttui siirrettyjen varojen ja velkojen keinotekoiseen arvottamiseen ja myytävän yksikön aliarvostukseen.

(44) Kolmanneksi ensimmäinen kantelija luetteli useita toimenpiteitä, joihin sisältyi sen mukaan uusia tukia: 57 miljoonan euron pääomankorotus, sääntöjenvastaisen 41 miljoonan euron jättäminen perimättä takaisin ja SNCF:n luopuminen saatavistaan Sernam SA:lta. Kaikkia näitä toimenpiteitä se piti sisämarkkinoille soveltumattomina tukina.

▼B

(45) Neljänneksi se korosti, että Sernam SA olisi pitänyt päästää konkurssiin eikä vain siirtää toiselle omistajalle. Se jakoi komission epäilyt, jotka koskivat tiettyjen kustannusten huomioimista konkurssilaskelmissa ja katsoi, että missään vaiheessa ei vaikuttanut siltä, että Sernamin rakenneuudistuskustannukset olisivat pienemmät kuin konkurssin kulut.

(46) Ensimmäinen kantelija päätteli, että Ranskan viranomaiset eivät ainoastaan laiminlyöneet velvollisuuttaan periä sisämarkkinoille soveltumattomaksi todettu 41 miljoonan euron tuki takaisin vaan myönsivät uusia tukia vähintään 95 miljoonaa euroa ja niiden lisäksi muitakin tukia takuusitoumusten muodossa.

(47) Toinen kantelija ei esittänyt huomautuksia aloittamista koskevasta päätöksestä.

2.6.2 **Niiden asianosaisten huomautukset, joiden mielestä Sernam 2 -päätöstä oli noudatettu**

2.6.2.1 *SNCF:n huomautukset*

(48) SNCF katsoi noudattaneensa Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 2 kohdassa asetettuja ehtoja. Se väitti myyneensä Sernamin varat kokonaisuudessaan ennen 30 päivää kesäkuuta 2005 markkinahintaan juridisesti täysin erilliselle yritykselle läpinäkyvällä ja avoimella menettelyllä.

(49) SNCF:n mukaan siirtotoimenpiteitä ei voida erottaa toisistaan ja ne olivat samanaikaisia. Niinpä komissio ei voi keinotekoisesti purkaa niitä osiin.

(50) SNCF katsoi, että hinnan ollessa negatiivinen markkinataloussijoittajaperiaate täyttyy, jos luovutuskustannukset ovat pienemmät kuin konkurssista valtiolle osakkaana aiheutuvat kustannukset. Se esitti tämän osoittamiseksi tarkkoja huomioita.

(51) Lisäksi se korosti, että 41 miljoonan euron tuen takaisinperintää koskeva velvoite täyttyi, kun summa kirjattiin Sernam SA:n konkurssipesän velkoihin.

2.6.2.2 *Butler Capital Partnersin huomautukset*

(52) BCP teki tarkennuksia siihen, miten se oli osallistunut Sernam Xpressin pääomaan.

(53) Se tarkensi myös tavoitetta, johon Coulongen takaisinostolla pyrittiin.

(54) BCP kiisti sen, että Sernam Xpressillä olisi ollut ylijäämäiset kassavarat 57 miljoonan ja 2 miljoonan euron pääomankorotusten jälkeen. Jotta kassavarat olisi saatu rahoitettavien tappioiden mukaan hyväksyttävälle tasolle, BCP:n olisi pitänyt sijoittaa kassaan vielä 6 miljoonaa euroa lisää.

(55) BCP kiisti myös sen, että hyöty 41 miljoonan euron tuesta olisi siirtynyt Sernam Xpressille. BCP:n mukaan tämä olisi ollut mahdollista ainoastaan, jos olisi voitu osoittaa, että Sernam SA:n toiminnan siirto ei tapahtunut markkinahintaan. BCP:n mukaan siirto kuitenkin tapahtui avoimella, läpinäkyvällä ja syrjimättömällä menettelyllä. BCP muistuttaa, että siirtoprosessista tehtiin asiantuntijaselvitys.

▼B

(56) Sernamin haltuunoton seurauksien osalta BCP tulkitsi pääomankorotuksen myynniksi ja katsoi, että oikeuskäytännön (*Banks* ([14]) ja *SMI* ([15])) mukaan mahdollisen tuen takaisinperintä ei voi koskea Financière Sernamia tai sen tytäryhtiötä Sernam Xpressiä.

2.7 RANSKAN HUOMAUTUKSET

2.7.1 **Sernam 2 -päätöksen noudattaminen**

2.7.1.1 *Myynnin määräajan noudattaminen*

(57) Ranskan viranomaiset katsoivat, että ostajaa oikeudellisesti sitova tarjous jätettiin 30 päivänä kesäkuuta 2005 ja SNCF hyväksyi sen samana päivänä, jolloin sopimuksesta tuli Ranskan sopimusoikeuden mukaan sitova.

2.7.1.2 *Myyntihinta*

(58) Ranskan viranomaisten mukaan Sernam 2 -päätöksessä ei kielletä myyntiä negatiiviseen hintaan. Oikeuskäytännössäkin tunnustetaan, että markkinahinta voi olla negatiivinen.

(59) Varallisuuserät myytiin 57 miljoonan euron negatiiviseen hintaan, mikä vastaa SNCF:n Sernam SA:han tekemää pääomankorotusta. Hinta on parempi kuin alun perin tehdyissä alustavissa tarjouksissa, ja tarjous oli ainoa sitova tarjous, jonka SNCF markkinoilta sai. Useat riippumattomat asiantuntijat (ABN Amro, Oddo Corporate Finance/Paul Hastings ja Commission des Participations et Transferts) hyväksyivät sen.

(60) Ranskan viranomaisten mukaan SNCF:n aiemmin tekemä pääomankorotus oli vain täytäntöönpanomuodollisuus. Komissio ei siis voi viitata tähän pääomankorotukseen asettaessaan kyseenalaiseksi Sernamin varallisuuserien markkina-arvoa. Se, että markkinahinnan määrittäminen ylipäätään oli mahdollista, merkitsee sitä, että negatiivisen kokonaishinnan ei voida katsoa sisältävän tukea.

2.7.1.3 *Varallisuuserien myynti*

(61) Komission mukaan Sernam SA:n toiminnan siirto Financière Sernamille tapahtui seuraavilla peräkkäisillä toimenpiteillä: 1) Sernam SA:n varojen siirto kokonaisuudessaan ryhmittymän sisällä Sernam Xpressille (joka oli tässä vaiheessa Sernam SA:n kokonaan omistama tytäryhtiö); 2) Sernam Xpressin myynti Financière Sernamille *share deal* -järjestelyllä ilman varallisuuserien myyntiä. Ranskan viranomaiset pitivät tätä jaottelua keinotekoisena ja perusteettomana.

([14]) Asia C-390/98, Banks, tuomio 20.9.2011, Kok. s. I-6117.
([15]) Asia C-277/00, Saksa v. komissio, tuomio 29.4.2004, Kok. s. I-3925.

▼B

(62) Ensinnäkin siirtotoimenpiteet vastasivat pääomapohjan vahvistamisen avulla toteutettua Ranskan lainsäädännön mukaista ”pääomankorotus–luovutus-toimenpidettä”, jota ei voida jakaa osiin ja joka toteutettiin kahdesta syystä: 1) varallisuuserien myynti negatiiviseen hintaan ei ole mahdollista Ranskan lain mukaan; 2) oli varmistettava, että ostaja ei ole oikeudellisesti kytköksissä SNCF:ään.

(63) Koska Sernam SA:n taloudellinen tilanne oli pysyvästi tappiollinen (neljän luovutusta edeltäneen tilikauden kumulatiiviset tappiot olivat 309,2 miljoonaa euroa), sen varallisuuserien kokonaisarvo oli negatiivinen.

(64) Koska varallisuuserien myynti negatiiviseen hintaan oli Ranskan lain mukaan kiellettyä ja jotta luovutustoimenpiteen taloudellinen neutraliteetti voitiin varmistaa, markkinatoimijoiden käytäntönä siinä tilanteessa, että luovutettavien varallisuuserien arvo on negatiivinen, on seuraava: 1) ostaja maksaa symbolisen hinnan ja 2) tehdään järjestely korvauksesta ostajalle (eli myyjä osallistuu ennen luovutusta tehtävään pääomankorotukseen tai myyjä luopuu sille kuuluvista luovutettavan yrityksen saatavista).

(65) Jotta Sernam SA:n velkojat eivät olisi voineet riitauttaa tai muuten vastustaa toimenpidettä, kokonaisuudessaan siirrettyihin varoihin oli liitettävä Sernamin toiminnan jatkamiseksi välttämättömät velat. Pelkässä varojen myynnissä näitä velkoja ei olisi voitu liittää mukaan.

(66) Tämän vuoksi varat oli siirrettävä osittain, ja siihen sovelletaan Ranskan kauppalain L.236–16–L.236–21 §:ssä tarkoitettua siirtojärjestelyä. Ranskan viranomaiset tarkensivat, että siirto vastasi siltä osin myyntiä, että sekin johti omaisuuden siirtoon, josta saatiin vastikkeena siirrosta hyötyvän yrityksen liikkeeseen laskemia arvopapereita.

(67) Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 2 kohdan mukaisesti ostaja ei saanut olla oikeudellisesti kytköksissä SNCF:ään, joten varallisuuseriä ei ollut mahdollista siirtää kokonaisuutena suoraan Financière Sernamille, koska Sernam SA:sta olisi tällöin automaattisesti tullut siirron myötä Financière Sernamin osakas. Tämän vuoksi varallisuuseristä osa siirrettiin Sernam Xpressille, minkä jälkeen Sernam Xpress luovutettiin Financière Sernamille.

(68) Ranskan viranomaisten mukaan varallisuuserien osittainen siirto Sernam Xpressille ei ole missään tapauksessa ryhmittymän sisäinen siirto, koska Sernam Xpress on postilaatikkoyhtiö, jota käytettiin Sernam SA:n varallisuuserien säilyttämiseen kokonaisuutena, jotta ne voitiin siirtää ostajalle (Financière Sernam), eikä emoyhtiön toiminnan jatkamista varten. Nämä varallisuuserät säilytettiin ja siirrettiin markkina-arvoisina Sernam Xpressille toimenpiteen toteuttamista varten. Varallisuuserien siirrolla saatiin aikaan omaisuuden siirto, josta vastikkeena Sernam Xpress antoi

▼B

nimellisarvoltaan 100 euron omistusosuuden. Ranskan viranomaisten mukaan tämä toimenpide vastasi siirrettyjen varojen ja velkojen todellista arvoa 57 miljoonan euron pääomankorotuksen jälkeen.

(69) Ranskan viranomaiset liittivät menettelyn aloittamista koskevaan päätökseen laatimiinsa huomautuksiin oikeustieteen professori Nicolas Molfessisin lausunnon, jonka mukaan ’Ranskan laki ei sallinut sitä, että SNCF luovuttaa Sernamin varat kokonaisuutena suoraan Financière Sernamille, vaan SNCF:n oli sovellettavan lainsäädännön mukaisesti toteutettava pääomankorotus–luovutustoimenpide voidakseen noudattaa komission määräämiä ehtoja.

— Koska Ranskan laissa ei lainkaan tunneta negatiivisen myyntihinnan käsitettä, toimenpidettä ei ollut mahdollista toteuttaa komission määräämään markkinahintaan ilman sitä ennen tehtävää pääomankorotusta.

— Koska Ranskan laissa ei tunneta myöskään velkojen luovutusta ja sopimuksen siirto edellyttää kaikkien luovutukseen osallistuvien sopimuspuolten ennakkohyväksyntää, jota ei ollut mahdollista käytännössä saada, toiminnan jatkamiselle välttämättömien operatiivisten velkojen siirto edellytti teknisesti varojen osittaista siirtoa. Jotta varojen osittainen siirto voitiin toteuttaa noudattaen komission määräämää ehtoa, jonka mukaan luovuttajan ja vastaanottajan välillä ei saanut olla oikeudellista kytköstä, tarvittiin välikäsi, Sernam Xpress.

Sernamin toteuttama järjestely on verrattavissa varojen luovutukseen kokonaisuudessaan:

— Korkein oikeus (Cour de cassation) on rinnastanut käytännössä hyvin yleisen pääomankorotus–luovutus-toimenpiteen varallisuuserien luovutukseen kaikissa tapauksissa, joissa ei ollut mitään syytä erottaa näitä kahta toimenpidettä toisistaan, koska niiden ainoa tarkoitus oli varallisuuserien siirtäminen.

— Toimenpiteitä ei voida selvästikään erottaa myöskään kyseisessä tapauksessa, sillä kaikista osapuolten allekirjoittamista sopimuksista käy erittäin selvästi ilmi, että osapuolet halusivat käsitellä toimenpiteitä toisistaan riippuvaisina eikä niillä ollut muuta päämäärää kuin Sernamin varojen luovutus Financière Sernamille.’

(70) Ranskan viranomaisten mukaan Sernam SA:n varat myytiin kokonaisuudessaan yritykselle, joka ei ollut oikeudellisesti kytköksissä SNCF:ään, markkinahintaa vastaavaan negatiiviseen hintaan avoimen, läpinäkyvän, ehtoja asettamattoman ja syrjimättömän tarjouskilpailun puitteissa toiminnan siirtämisestä käytyjen neuvottelujen perusteella Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 2 kohdassa määriteltyjen ehtojen mukaisesti.

2.7.1.4 *Valintamenettelyn avoimuus ja läpinäkyvyys*

(71) Ranskan viranomaisten mielestä on täysin virheellistä väittää, että asiakirjoissa, jotka Sernam SA:n varallisuuserien ostajaehdokkaille toimitettiin, ei viitattu Sernam Xpressin myyntiin vaan

▼B

Sernam SA:n varallisuuserien myyntiin. Vaatimus avoimen, läpinäkyvän ja syrjimättömän tarjouskilpailun järjestämisestä ei myöskään edellyttänyt uuden tarjouskilpailun järjestämistä pääomankorotuksen jälkeen, koska pääomankorotus oli suoraan seurausta tarjouskilpailusta ja siinä ilmenneistä negatiivista hinnoista.

2.7.1.5 *Perusteltu luottamus*

(72) Ranskan viranomaiset katsoivat, että kun Sernam 2 -päätöksessä tarjottiin nimenomaan mahdollisuus siirtää Sernamin varat kokonaisuudessaan, tämä loi SNCF:lle ja Ranskan viranomaisille perustellusti odotuksia, jotka perustuivat siihen, että niillä oli lupa toimia tällä tavalla. Valtiontukitutkimuksen aloittaminen onkin vastoin Ranskan viranomaisten perusteltua luottamusta Sernam 2 -päätöstä kohtaan varsinkin, kun ne olivat toimineet komissioon nähden täysin avoimesti ja toimittaneet kaikki selvitykset siirron toteuttamistavasta.

2.7.2 **Väitteet, jotka koskevat Sernam SA:lta Sernam Xpressille siirrettyjen varojen ja velkojen arvonmäärityksen manipulointia**

(73) Ranskan viranomaiset kiistivät arvonmäärityksen manipulointia koskevien väitteiden osalta ensinnäkin sen, että varallisuuseriä olisi aliarvostettu 22 miljoonalla eurolla. Koska kyseessä oli varallisuuserien osittainen siirto ja sen jälkeen luovutus, sovellettava kirjanpitolainsäädäntö edellytti, että arvonmääritys tehdään siirrettävien varojen ja velkojen todellisten arvojen mukaisesti eikä, kuten ensimmäinen kantelija väitti, kirjanpidolliselta nettoarvolta. Nämä arvot määritetään markkinahinnan tai riippumattomien asiantuntijalausuntojen mukaan. Sovellettavia kirjanpitosääntöjä sovellettiin myös jaksotettuihin verohyvityksiin. Tuotemerkkivalikoiman arvottaminen sen sijaan perustui arvioon, jonka Euroopan komissio esitti 23 päivänä toukokuuta 2001 siinä yhteydessä, kun SNCF korotti SCS Sernamin pääomaa.

(74) Velkojen arvon määrittämisen osalta Ranskan viranomaiset katsoivat, että siirto koski ainoastaan pääomankorotuksesta hyötyneen yrityksen toiminnan jatkamisen kannalta välttämättömiä velkoja. Konsernireservin arvo taas määritettiin ainoastaan 57 miljoonan euron negatiivisen markkina-arvon kirjanpitoarvon mukaan.

2.7.3 **Velvoite periä Sernam Xpressiltä takaisin 41 miljoonan euron tuki**

(75) Ranskan viranomaiset toivat esiin, että *share deal* ja *asset deal* -järjestelyjen välinen ero, johon komissio perusti väitteensä oikeustapauksissa *SMI* ([16]) ja *CDA* ([17]), ei vaikuta tähän tapaukseen.

([16]) Alaviitteessä 15 mainittu tuomio asiassa Saksa v. komissio.
([17]) Asia T-324/00, CDA Datenträger Albrechts v. komissio, tuomio 19.10.2005, Kok. s. II-4309.

▼B

2.7.3.1 *Toimenpiteen jakaminen ryhmittymän sisäiseen siirtoon ja share deal -järjestelyyn*

(76) Ranskan viranomaiset katsoivat 61–70 kappaleessa kuvatuista syistä, että Sernam SA:n toiminnan siirtäminen Financière Sernamille ei ollut konsernin sisäinen siirto, jota seurasi *share deal*, vaan varojen luovutus kolmannelle osapuolelle.

(77) Toissijaisesti ne väittivät, että Sernam Xpressin markkinahinnassa olisi ilman muuta otettu huomioon 41 miljoonan euron velka, jos tuki olisi siirretty. Tällöin negatiivinen hinta olisi ollut 98 miljoonaa euroa (57 + 41). Financière Sernamin ”maksama” (todellisuudessa siis saama) negatiivinen hinta oli vain 57 miljoonaa euroa. Myyjä olisi tässä tapauksessa säästänyt 41 miljoonaa euroa ja pitänyt itsellään tuen taloudellisen hyödyn. Viranomaiset viittaavat tässä yhteydessä asiassa *Banks* annettuun tuomioon ([18]).

2.7.3.2 *CDA- ja SMI -tuomioissa määriteltyjen ehtojen täyttyminen*

(78) Ranskan viranomaiset väittävät tuomioistuimen todenneen asiassa *CDA* antamassaan tuomiossa, että sen seikan perusteella, että CDA jatkoi tukea saaneiden yritysten toimintaa, ei kuitenkaan sinänsä voida osoittaa, että olisi olemassa tahto välttää takaisinperimismääräyksen seuraukset ([19]).

(79) Tuomioistuin päätteli, että tahtoa välttää takaisinperimismääräyksen seurauksia ei ollut, sillä CDA maksoi LCA:n käyttö- ja vaihto-omaisuuden siirrosta markkinahinnan ([20]).

(80) Ranskan viranomaisten mukaan se, että Sernam Xpress sai omistukseensa Sernam SA:n varat ja osan sen veloista markkina-arvoisina, ei siirtänyt Sernam Xpressille etua, joka syntyi 41 miljoonan euron tuen myöntämisestä. Lisäksi komissio ei voisi kiistää sitä, että varallisuuseriensä takaisinoston jälkeen Sernam SA jäi postilaatikkoyhtiöksi, jolta ei ollut mahdollista saada takaisin sisämarkkinoille soveltumattomaksi todettua tukea. Tuomioistuin oli jo hylännyt tällaiset perustelut *CDA*-tuomiossa ([21]).

(81) Ranskan viranomaiset korostavat, että Sernam SA:n varojen luovutus kokonaisuudessaan oli komission nimenomaan tarjoama mahdollisuus. Sitä, että SNCF luovutti Sernamin varallisuuserät kokonaisuutena markkinahintaan toiselle yritykselle läpinäkyvällä ja avoimella menettelyllä, ei voida missään tapauksessa pitää osoituksena siitä, että SNCF pyrki kiertämään takaisinperintämääräystä.

([18]) Alaviitteessä 15 mainittu tuomio asiassa CDA Datenträger Albrechts v. komissio, 78 kohta.
([19]) Alaviitteessä 15 mainittu tuomio asiassa CDA Datenträger Albrechts v. komissio, 98 kohta.
([20]) Alaviitteessä 15 mainittu tuomio asiassa CDA Datenträger Albrechts v. komissio, 99 kohta.
([21]) Alaviitteessä 15 mainittu tuomio asiassa CDA Datenträger Albrechts v. komissio, 100 kohta.

▼B

(82) Komissio itsekin oli todennut, että ”tällainen kierrätys voidaan poissulkea vain silloin kun tuensaajayhtiön omaisuuden luovutus yhtenä kokonaisuutena tapahtuu markkinahintaan ja menettelyssä, johon ei liity ehtoja ja joka on avoin kaikille kyseisen yhtiön kilpailijoille” ([22]).

(83) Komission mukaan ([23]) toimenpide ei ainoastaan suojellut varallisuuseriä *CDA*-tuomiossa sallitulla tavalla vaan loi lisäksi rakenteen, jossa oli mahdollista rahoittaa uusia investointeja, kuten Coulongen takaisinosto. Tästä Ranskan viranomaiset totesivat, että kun Sernam Xpress osti Coulonge Services -yrityksen, tämä tapahtui samaan aikaan kuin Sernam Xpressin määräysvallan siirto BCP:lle, ja Sernam Xpress sai tukea hankintaa varten siitä, että sen määräysvalta siirtyi BCP:lle uuden rahoituksen myötä.

(84) Toisin kuin komissio epäilee, Ranskan viranomaisten mukaan *CDA*-tuomion ”kolmaskin kriteeri” näin ollen täyttyy.

2.7.4 **Uudet tuet Sernam Xpressille ja/tai Financière Sernamille**

(85) Heinäkuun 21 päivän 2005 sopimuspöytäkirjaan mahdollisesti sisältyneistä uusista tuista (SNCF:n tekemä 57 miljoonan euron pääomanlisäys Sernam SA:han, SNCF:n tekemä 2 miljoonan euron pääomanlisäys Sernam Xpressiin, SNCF:n Financière Sernamille antamat takuusitoumukset, mitätöimislauseke) Ranskan viranomaiset katsoivat, että kun myynti tapahtuu avoimen ja läpinäkyvän tarjouskilpailun jälkeen markkinahintaan aiheuttaen konkurssia pienemmät kustannukset, kyseessä ei ole tuki.

(86) Lisäksi Financière Sernamin tarjoama negatiivinen hinta vastasi riippumattomien asiantuntijoiden arvioita.

(87) Ranskan viranomaiset toteavat myös, että mitätöimislauseke sisällytettiin heinäkuun 21 päivän 2005 sopimuspöytäkirjaan Financière Sernamin pyynnöstä ja ainoastaan komission mahdollisesti kielteiseltä päätökseltä suojautumiseksi. Ranskan viranomaisten mielestä minkäänlainen luovutus ei olisi ollut mahdollinen ilman tällaista lauseketta, ja ne väittävät, ettei komissiokaan ollut kyseenalaistanut tällaista lauseketta eräässä aiemmassa tapauksessa ([24]).

([22]) Alaviitteessä 13 mainittu tuomio asiassa Saksa v. komissio, 70 kohta; alaviitteessä 15 mainittu tuomio asiassa CDA Datenträger Albrechts v. komissio, 73 kohta.

([23]) Menettelyn aloittamista koskevan päätöksen johdanto-osan 128 kappale.

([24]) Komission päätös, tehty 8 päivänä heinäkuuta 2008, toimenpiteistä, jotka Ranska on toteuttanut Société Nationale Maritime Corse-Méditerranée (SNCM) -meriliikenneyhtiön hyväksi (EUVL L 225, 27.8.2009, s. 180).

▼B

3. KOMISSION SUORITTAMA ARVIOINTI

3.1 SERNAM 2 -PÄÄTÖKSEN 3 ARTIKLAN PERUSTELUT

(88) Ensinnäkin komissio muistuttaa, että tämä menettely aloitettiin Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 22 päivänä maaliskuuta 1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 ([25]) 16 artiklan nojalla, koska komissiolla oli viitteitä siitä, että Ranska on soveltanut Sernam 2 -päätöksen nojalla tietyin ehdoin hyväksyttyä tukea väärin käytettyään jo sitä ennen väärin Sernam 1 -päätöksessä, myöskin tietyin ehdoin, hyväksyttyä tukea.

(89) Komissio katsoo aiheelliseksi muistuttaa, mistä syistä se määräsi Sernam 2 -päätöksessä säädetyt ehdot ([26]):

> ”Lisäksi kun otetaan huomioon edellä todettu tuen väärinkäyttö ja rakenneuudistussuunnitelman keston jatkaminen, komissio katsoo, että Sernamin on annettava erityinen vastasuorite vetäytymällä pysyvästi markkinoilta, joilla on ylikapasiteettia, jotta tarkasteltavana olevan tuen osittainen hyväksyminen olisi perusteltua.
>
> Valtiontuen myöntämisestä markkinoilla, joilla valitsee rakenteellinen ylikapasiteetti tai jotka taantuvat, olisi välittömänä seurauksena, että yritys, joka muuten joutuisi lopettamaan toimintansa ilmoitettujen vaikeuksien vuoksi, voi pitää keinotekoisesti hallussaan hyvin haluttuja markkinaosuuksia kilpailevien ja taloudellisesti terveiden yritysten vahingoksi. Näin ollen on vältettävä sellainen tuen kielteinen vaikutus, että se ajaa markkinoilta taloudellisesti terveet yritykset sellaisten yritysten hyväksi, jotka eivät kykene selviytymään omin voimin.
>
> Tältä osin komissio katsoo, että Sernamin on lopetettava pysyvästi toimintansa markkinalohkoilta, joilla on ylikapasiteettia, eli maantiekuljetusten perinteisten yhteislähetysten/postipalvelujen markkinalohkolta.
>
> Vaikka Serman on jo käynnistänyt tämän vetäytymisen, komissio katsoo, että se ei riitä ja että Sernamin on vetäydyttävä markkinoilta pysyvästi. Siksi komissio katsoo, että on asetettava ehtoja, jotka mahdollistavat, että i) Sernam voi jatkaa palvelujensa kehittämistä diversifioimalla niitä innovatiivisesti markkinalohkolla, jolla on kehitysvaraa (eikä näin ollen ylikapasiteettia) ja että ii) Sernamin tarjoamat palvelut markkinalohkoilla, joilla vallitsee ylikapasiteetti, stagnaatio tai taantuma, voidaan korvata muiden toimijoiden tarjoamilla palveluilla (ja että Sernamin hallussa olevat markkinaosuudet voidaan vapauttaa näillä markkinalohkoilla
>
> (…)

([25]) EYVL 83, 27.3.1999, s. 1.
([26]) Sernam 2 -päätöksen johdanto-osan 208–217 kappale.

▼B

Komissio muistuttaa myös, että jos Serman myydään kokonaisuudessaan (varat ja velat) Ranskan viranomaisten aikomalla tavalla, päätöksen muita ehtoja (Sernamin maantieliikennepalvelut korvataan muiden yritysten palveluilla ja toimintoja diversifioidaan kohti raiderahtiliikennettä) on noudatettava joka tapauksessa. Jos sen sijaan Sernam myy varansa kokonaisuudessaan, komissio muistuttaa, että mainittuja kahta yrityksen rakenneuudistukseen liittyvää ehtoa ei sovelleta, koska Sernam ei enää toimisi nykyisessä oikeudellisessa muodossaan ja luovuttaisi markkinaosuutensa riippumattomalle ostajalle (joka voisi tosiasiallisesti jatkaa toimintaansa Sernamin varoin).”

(90) Sernam 2 -päätökseen sisältyy siis kaksi erilaista Sernam SA:n myyntiskenaariota: koko Sernam SA:n (varat ja velat) myynti ja ainoastaan varojen myynti. Ensimmäisessä vaihtoehdossa yritykseen, joka ostaa varat ja velat, on sovellettava Sernam 2 -päätöksen 3 kohdan 1 kohdassa mainittuja ehtoja, kun taas toisessa vaihtoehdossa näitä ehtoja ei sovelleta.

(91) Lisäksi on aiheellista muistuttaa komission Sernam 1 ja 2 -päätösten laajemmasta viitekehyksestä. Sernam SA oli jatkuvasti tappiollinen yritys, joka sai emoyhtiönsä SNCF:n välityksellä yrityksen elinkelpoisuuden ylläpitämiseksi välttämätöntä toimintatukea valtiolta.

(92) Oli välttämätöntä lopettaa keinotekoisesti ylläpidetty yritys, joka piti perusteettomasti hallussaan markkinaosuuksia, vaikka se ei ollut kilpailukykyinen. Tästä seurasi, että valtio lopetti Sernamin säännöllisen tukemisen ja tuen vääristävä vaikutus kilpailuun oli joko poistettava tai suoritettava korvaavia toimenpiteitä. Sernamentrelle vuosina 2001 ja 2004 myönnetty sääntöjenvastainen ja sisämarkkinoille soveltumaton 41 miljoonan euron tuki piti periä takaisin, ja piti päättää korvaavista toimenpiteistä, jotka vapauttaisivat markkinaosuuksia vastineena 503 miljoonan euron rakenneuudistustuesta.

(93) Komissio toteaa kuitenkin suoralta kädeltä, että Ranskan aikoma tapa panna vuoden 2004 päätös täytäntöön on selkeästi näiden tavoitteiden vastainen. Ranskan viranomaiset nimittäin jatkoivat toimintatuen myöntämistä kyseisen päätöksen täytäntöönpanon nimissä ja pyrkivät ylläpitämään yrityksen taloudellista jatkuvuutta vapauttamatta markkinaosuuksia ja pyrkien päinvastoin lujittamaan yrityksen kilpailuasemaa.

(94) Tässä vaiheessa on syytä tarkastella järjestelmällisesti Ranskan viranomaisten käyttämiä keinoja näihin tavoitteisiin pääsemiseksi.

3.2 SERNAM 2 -PÄÄTÖKSELLÄ HYVÄKSYTYN TUEN VÄÄRINKÄYTTÖ

(95) Ranskan viranomaiset myöntävät, että Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 1 kohdassa asetettuja ehtoja ei ole noudatettu. Tämän

▼B

vuoksi riittää, että komissio tarkastaa, onko Ranska noudattanut Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 2 kohdassa mainittuja ehtoja. Kohta kuuluu seuraavasti:

> ”Jos Sernam myy varansa kokonaisuudessaan 30 päivään kesäkuuta 2005 mennessä markkinahintaan yritykselle, jolla ei ole oikeudellista kytköstä SNCF:ään, ja noudattaen läpinäkyvää ja avointa menettelyä, 1 kohdan ehtoja ei sovelleta.”

(96) Kuten seuraavaksi esitetään, Ranska ei ole noudattanut näitä ehtoja.

3.2.1 **Toimintaa ei ollut siirretty 30 päivään kesäkuuta 2005 mennessä**

(97) Ranskan viranomaisten ja ensimmäisen kantelijan huomautuksista ilmenee, että SNCF:n johto oli 30 päivään kesäkuuta 2005 mennessä vasta periaatteellisesti hyväksynyt Financière Sernamin sitovan tarjouksen. Kaikkia sopimuspuolia sitova sopimuspöytäkirja allekirjoitettiin kuitenkin vasta 21 päivänä heinäkuuta 2005, ja eri siirtotoimenpiteet toteutettiin vasta 17 päivänä lokakuuta 2005.

(98) Komissio päättelee tästä, että Sernam SA:n toimintaa ei siirretty Financière Sernamille viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2005, kuten Sernam 2 -päätöksen ehdot edellyttivät. Jo tämä yksinään riittäisi päätelmään, että Ranska on käyttänyt väärin Sernam 2 -päätöksessä ehdollisesti hyväksyttyä tukea.

3.2.2 **Toiminnan siirto ei ole kauppa** ([27])

(99) Unionin jäsenvaltioiden oikeusjärjestyksissä myyntisopimus perustuu roomalaisen oikeuden periaatteisiin (*emptio venditio*). Myynti muodostuu kohteen omistajuuden siirrosta maksua vastaan. Hinnan on oltava, kuten Ranskan viranomaiset korostavat Ranskankin lain mukaisesti, positiivinen hinta.

(100) Jos henkilö haluaa siirtää yhden tai useamman kohteen omistajuuden tarjoten vastaanottajalle rahaa, kyseessä ei ole myynti vaan muunlainen sopimus.

(101) Tässä tapauksessa SNCF on maksanut 59 miljoonaa euroa korottamalla Sernam SA:n pääomaa 57 miljoonalla eurolla ja Sernam Xpressin pääomaa 2 miljoonalla eurolla ja tarjoamalla Financière Sernamille erilaisia takuita. Se, että Financière Sernam maksoi 2 miljoonaa euroa SNCF:lle ja Sernam SA:lle, neutralisoi Sernam Xpressin pääomankorotuksen mutta ei muita toimenpiteeseen kuuluvia elementtejä. Näin ollen SNCF:n ja Financière Sernamin sopimusta ei voida pitää myyntisopimuksena. Myöskään Ranskan viranomaiset eivät kiistä tätä vaan selittävät, että Sernam SA:n toiminnan siirtämiseksi Financière Sernamille tarvitut eri toimenpiteet eivät olleet myyntiä, sillä Ranskan laki ei mahdollistanut tällaista myyntiä.

([27]) Komissio korostaa, että kysymys siitä, voidaanko sopimus katsoa kaupaksi, ei riipu siitä, vastaako sopimuksen tekotapa yksityisen toimijan toimintaa.

▼B

(102) Komissio päättelee, että SNCF:n ja Financière Sernamin sopimuksessa ei ole kyse myynnistä. Koska myyntiä ei tapahtunut, Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 2 kohtaa ei ole noudatettu. Näin ollen Ranska on käyttänyt väärin Sernam 2 -päätöksessä ehdollisesti hyväksyttyä tukea.

3.2.3 **Toiminnan siirto ei merkitse varallisuuserien myyntiä, vaan kyseessä on Sernam SA:n siirto kokonaisuudessaan (varat ja velat)**

(103) Vaikka katsottaisiin, että Sernam SA:n toiminnan siirrossa Financière Sernamille olisi kyse myynnistä, Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 2 kohdan noudattaminen edellyttää, että myynti käsittää yksinomaan varat eikä Sernam SA:n kokonaisuudessaan (varat ja velat). Tämä ehto seuraa Sernam 2 -päätöksen johdanto-osan 217 kappaleesta, johon on viitattu tämän päätöksen 89 kappaleessa.

(104) Kuten edellä 2.4 jaksossa todetaan, Sernam SA:n toiminta siirretään SNCF:ltä Financière Sernamille siten, että Sernam SA toteuttaa sen kokonaan omistamansa tytäryhtiön Sernam Xpressin kautta. Sernam Xpressille on siirretty Sernam SA:n varat ja velat, lukuun ottamatta eräitä sen velkoja emoyhtiölle SNCF:lle. Ennen tätä siirtoa SNCF korotti Sernam SA:n pääomaa 57 miljoonalla eurolla, ja nämä uudet varat sisältyvät siirrettyihin varallisuuseriin. Kun siirto oli toteutettu, SNCF korotti puolestaan Sernam Xpressin pääomaa 2 miljoonalla eurolla. Sernam Xpressin osakkeet myytiin tämän jälkeen Financière Sernamille samasta summasta (2 miljoonaa euroa).

(105) Kuten 2.7.1.3 jaksossa todetaan, Ranskan viranomaiset perustelevat tätä toimenpidettä Ranskan lainsäädännöstä ja Sernam 2 -päätöksestä johtuvalla kaksinkertaisella velvoitteellaan.

(106) Viranomaisten mukaan toimenpiteen lopputulos on sama kuin varojen myynnissä. Toimenpiteen pitäisikin siis katsoa vastaavan Sernam SA:n varojen myymistä kokonaisuudessaan Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

(107) Komissio on kuitenkin eri mieltä seuraavassa esitetyistä syistä.

3.2.3.1 *Toimenpiteessä on kyse konsernin sisäisestä varojen ja velkojen siirrosta kokonaisuudessaan, minkä jälkeen osakkeet myydään siirron vastaanottaneelle tytäryhtiölle (share deal)*

(108) SNCF:n toteuttaman toimenpiteen avulla Financière Sernam pystyi hankkimaan Sernam Xpressin osakkeet osakekaupalla (*share deal*).

▼B

(109) Pitää paikkansa, että SNCF toteutti Ranskan lainsäädännössä Ranskan viranomaisten mukaan varallisuuserien osittaiseksi siirroksi luokitellun toimenpiteen (käytännössä kyse oli varoista ja veloista). Vaikka toimenpidettä arvioitaisiin erikseen, sitä ei voida katsoa varojen myynniksi kolmannelle osapuolelle. Toimenpide toteutettiin 57 miljoonan euron negatiiviseen hintaan, eikä kyseessä ole myyntitapahtuma (ks. 3.2.2. jakso). Lisäksi toimenpide ei koske pelkästään varoja vaan myös kaikkia velkoja, lukuun ottamatta eräitä Sernam SA:n velkoja sen emoyhtiölle SNCF:lle. Kyse ei siis ole Sernam SA:n siirrosta kokonaisuudessaan (varat ja velat) eikä pelkkien varojen myynnistä (ks. myös 3.2.3.2 jakso).

(110) Kyseisen siirron kohteena oli 100-prosenttisesti omistettu tytäryhtiö, Sernam Xpress. Se on erillisyhtiö, joka perustettiin vain vastaanottamaan Sernam SA:n varat ja velat ja joka oli tarkoitus myydä edelleen Financière Sernamille. Varojensiirron kohteena ei siis ollut SNCF:stä riippumaton konsernin ulkopuolinen yritys.

(111) Sernam Xpressin osakkeet myytiin lisäksi Financière Sernamille. Myöskään tässä ei ole kyse myynnistä konsernin ulkopuoliselle yritykselle, vaan osakkeiden siirrosta tai osakekaupasta (*share deal*) ja käytännössä yrityksen siirrosta kokonaisuudessaan.

(112) Näistä syistä mikään SNCF:n toteuttamista toimenpiteistä ei merkitse Sernam SA:n varojen myyntiä kokonaisuudessaan yritykselle, jolla ei ole oikeudellista kytköstä SNCF:ään. Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 2 kohdassa asetettuja ehtoja ei siis ole noudatettu.

3.2.3.2 *Siirtoa ei ole rajattu varoihin, vaan se käsittää Sernam SA:n kokonaisuudessaan (varat ja velat)*

(113) Tämän päätöksen 89 kappaleessa mainitussa Sernam 2 -päätöksen johdanto-osan 217 kappaleessa erotetaan selkeästi toisistaan Sernam SA:n varojen myynti ja yrityksen myynti kokonaisuudessaan (varat ja velat). Kyseisestä kappaleesta seuraa, että jos Ranskan viranomaiset myisivät Sernam SA:n kokonaisuudessaan (varat ja velat), kuten tarkoitus oli Sernam 2 -päätöksen hyväksymisajankohtana, viranomaisten olisi noudatettava Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 1 kohdassa asettuja ehtoja.

(114) Eri siirtotoimenpiteiden tuloksena on se, että ostamalla Sernam Xpressin Financière Sernam ostaa Sernam SA:n varat ja velat kokonaisuudessaan, sellaisina kuin ne olivat Sernam 2 -päätöksen hyväksymisajankohtana seuraavia poikkeuksia lukuun ottamatta: varoja on korotettu Sernam SA:n hyväksi toteutetulla 57 miljoonan euron pääomanlisäyksellä ja Sernam Xpressin hyväksi toteutetulla 2 miljoonan euron pääomanlisäyksellä (ks. myös tämän päätöksen 3.2.4 jakso) ja velkoja on lyhennetty Sernam SA:n SNCF-konsernilta ottamaa osakkuuslainaa, IBM–GPS-sopimuksen irtisanomiseen liittyviä velkoja ja 41 miljoonan euron suuruisen sääntöjenvastaisen tuen takaisinmaksuvelvoitetta vastaavalla summalla.

(115) Nämä mukautukset eivät kuitenkaan vaikuta siihen tosiseikkaan, että Sernam SA:n varat ja velat on siirretty ensin Sernam Xpressille ja sen jälkeen Financière Sernamille.

▼B

(116) Toiminnan siirto ei siis merkitse varojen myyntiä, vaan kyseessä on Sernam SA:n siirto kokonaisuudessaan (varat ja velat), muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta. Tästä seuraa, että Sernam 2 -päätöksessä asetettuja ehtoja ei ole noudatettu.

3.2.4 Siirtoa ei ole rajattu Sernam SA:n hallussa Sernam 2 -päätöksen hyväksymisajankohtana olleisiin varallisuuseriin, vaan varoja korotettiin 59 miljoonalla eurolla

(117) Varoista komissio toteaa myös, että varojen korotus 59 miljoonalla eurolla tapahtui pääomasijoituksilla Sernam SA:han ja Sernam Xpressiin. Kun otetaan huomioon Financière Sernamin suorittama 2 miljoonan euron maksu, kyseinen pääomankorotus on 57 miljoonaa euroa. Tällainen varojen korottaminen ei ole Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 2 kohdan mukaisesti sallittua.

3.2.5 Toimintaa ei ole siirretty läpinäkyvää ja avointa menettelyä noudattaen

(118) Ranskan viranomaiset järjestivät aluksi läpinäkyvän ja avoimen menettelyn. Tämän menettelyn päätteeksi SNCF ei kuitenkaan ollut saanut yhtään sitovaa tarjousta.

(119) Kun läpinäkyvä ja avoin menettely oli epäonnistunut, Sernam SA:n toiminnan siirtotoimenpiteitä koskeva sopimus tehtiin Financière Sernamin kansa. Koska Financière Sernam ei ollut erillisenä yhtiönä osallistunut läpinäkyvään ja avoimeen menettelyyn, toiminnan siirto ei lopulta tapahtunut läpinäkyvää ja avointa menettelyä noudattaen.

(120) Myös tästä seuraa, että Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 2 kohdassa asetettuja ehtoja ei ole noudatettu.

3.2.6 Varojen myynnin tarkoitukseen liittyvää velvoitetta ei ole noudatettu

(121) Sernam 2 -päätöksen johdanto-osan 217 kappaleessa selvennetään varojen myynnin tarkoitusta seuraavasti:

> ”Sernam […] luovuttaisi markkinaosuutensa riippumattomalle ostajalle (joka voisi tosiasiallisesti jatkaa toimintaansa Sernamin varoin)”.

(122) Varojen myynnin tarkoituksena oli siis vapauttaa Sernam SA:n markkinaosuudet ja varat sekä tarjota kolmannelle osapuolelle mahdollisuus käyttää kyseisiä varoja. Varojen myynnillä pyrittiin siis lopettamaan Sernam SA:n taloudellinen toiminta.

(123) Käsiteltävänä olevassa tapauksessa Sernam SA:n osti kokonaisuudessaan samaan konserniin kuuluva yritys, joka sulautettiin tulevaan Financière Sernamiin. Taloudellisen toiminnan jatkuminen on täydellistä. Lisäksi yritys vapautui merkittävästä osasta velkojaan ja sai uutta pääomaa 59 miljoonaa euroa, josta 57 miljoonaa on taloudellisesti edelleen SNCF:n vastuulla. Sen lisäksi, että toteutettu toimenpide ei noudata Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 2 kohdassa asetettuja ehtoja, se ei siis myöskään mahdollista kyseisen päätöksen tavoitteiden saavuttamista. Tätä vastoin se johtaa taloudellisen yksikön vahvistumiseen tavalla, joka on omiaan lisäämään kilpailun vääristymistä, vaikka päätöksellä asetetuilla toimenpiteillä nimenomaan pyrittiin sitä vähentämään.

▼B

3.2.7 **Ranskan esittämien perusteluiden avulla ei voida osoittaa, että Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 2 kohtaa olisi noudatettu**

(124) Ranskan perustelua, jonka mukaan toteutetut toimenpiteet yhdessä vastaavat varojen myymistä kokonaisuudessaan, ei voida hyväksyä. Varojen myynnille kokonaisuudessaan on ensiksikin ominaista se, ettei se perustu osakkeiden myyntiin. Näin ollen komissio ei voi hyväksyä perustelua, jonka mukaan useammat eri oikeustoimet (varojen ja velkojen osittainen siirto ja sitä seurannut *share deal* -järjestely) vastaisivat oikeustoimina varojen myyntiä, kun yksi käytännössä toteutetuista oikeustoimista on jo täysin vastakohtainen tavoitellulle oikeustoimelle.

(125) Komissio ei voi myöskään hyväksyä perustelua, jonka mukaan Sernam SA:n varojen suora myynti Financière Sernamille ei olisi mahdollista Ranskan lainsäädännön nojalla. On muistettava, että Sernam 2 -päätöksessä Ranskalle annetaan kaksi vaihtoehtoista tapaa soveltaa päätöstä. Jos varojen myyntiä ei pystytä toteuttamaan, Ranskan viranomaiset voivat soveltaa päätöstä sen 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla (rajaamalla Sernam SA:n oma toiminta yksinomaan rautateitse harjoitettaviin postipalveluihin ja siirtämällä maantiekuljetukset alihankkijalle). Jos kolmannet velkojat olisivat todella vastustaneet myyntiä negatiiviseen hintaan, Sernam SA olisi voitu asettaa yleistäytäntöönpanomenettelyyn, ja varojen myynti olisi voitu toteuttaa sen yhteydessä.

(126) Jos Ranskan viranomaisilla oli vaikeuksia Sernam 2 -päätöksen täytäntöönpanossa, niiden olisi pitänyt ottaa uudelleen yhteyttä komissioon, jotta viranomaiset olisivat voineet määrittää komission kanssa ratkaisun, joka olisi perustunut Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU-sopimus) 4 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuun lojaalin yhteistyön periaatteen mukaisiin toisiin järjestelyihin. Ranskan viranomaiset tapasivat komission edustajia 24 päivänä marraskuuta 2004 ja ilmoittivat komissiolle virallisesti 21 päivänä joulukuuta 2004 päivätyllä kirjeellään, että ne ovat päätyneet ratkaisuun, jossa varat myydään kokonaisuudessaan. Viranomaiset eivät kuitenkaan kuvailleet asiaan liittyviä olennaisia seikkoja. Onkin korostettava, että Ranska ei missään vaiheessa ilmoittanut komissiolle, että komission Sernam 2 -päätöksessä tietyin ehdoin hyväksymää rakenneuudistussuunnitelmaa olisi muutettu. Valtiontuesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi annettujen yhteisön suuntaviivojen 3.2.3 jaksossa vahvistetaan ([28]), että jäsenvaltio ei voi muuttaa rakenneuudistussuunnitelmaa ilmoittamatta asiasta komissiolle ja ilman tämän ennakolta antamaa hyväksyntää.

(127) Komissio ei ole kuitenkaan missään vaiheessa antanut hyväksyntäänsä Ranskan toteuttamalle toimenpiteelle, jolla Sernam SA:n toiminta siirretään Financière Sernamille.

3.2.8 **Päätelmä: Ranska ei ole noudattanut Sernam 2 -päätöksen 3 artiklaa, ja se on käyttänyt väärin 503 miljoonan euron tuen**

(128) Komissio päättelee, että Sernam 2 -päätöksen 3 artiklaa ei ole noudatettu. Tästä seuraa, että 503 miljoonan euron rakenneuudistustukea, joka hyväksyttiin tietyin ehdoin Sernam 2 -päätöksessä, on käytetty väärin.

([28]) EUVL C 244, 1.10.2004, s. 2.

▼B

3.2.9 **Kyseinen 503 miljoonan euron tuki ei sovellu sisämarkkinoille**

(129) Koska tuensaaja on käyttänyt 503 miljoonan euron tuen Sernam 2 -päätöksen vastaisesti, tuki ei sovellu sisämarkkinoille.

(130) Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan jäsenvaltion tehtävänä on esittää perustelut, joiden nojalla tuki voidaan katsoa sisämarkkinoille soveltuvaksi. Ranska ei ole esittänyt perusteita sisämarkkinoille soveltuvuudelle, joten komissio päättelee, että 503 miljoonan euron tuki ei sovellu sisämarkkinoille ja se perittävä takaisin. Takaisinperittävään määrään lisätään korko, jota on kertynyt tuen asettamisesta käyttöön.

(131) Tuki on perittävä takaisin Financière Sernamilta sekä sen tytäryhtiöiltä, erityisesti yrityksiltä Sernam Services ja Aster. Ne harjoittavat nykyisin toimintaa, jolle tukea myönnettiin, kun toiminnasta vastasi Sernam SA (nykyisin konkurssissa) ja sen jälkeen Sernam Xpress (jonka omaisuuserät sulautettiin Financière Sernamiin sen kaikkien varojen ja velkojen siirrolla). Onkin ensiksi todettava, että Sernam Xpressiin siirrettiin kaikki Sernam SA:n varat ja osa sen veloista konsernin sisäisellä siirtotoimenpiteellä. Sernam Xpress jatkoi siis Sernam SA:n taloudellista toimintaa (ks. yksityiskohtaiset perustelut 3.3. jaksosta). Koska kaikki varat ja velat siirrettiin Financière Sernamille, se on Sernam Xpressin oikeudellinen seuraaja. Financière Sernam ja sen tytäryhtiöt, erityisesti Sernam Services ja Aster, harjoittavat Sernam SA:n ja Sernam Xpressin toimintaa ja hyötyvät siis edelleen 503 miljoonan euron tuesta, joka myönnettiin alun perin Sernam SA:lle.

3.3 41 MILJOONAN EURON TUEN TAKAISINPERINTÄ

(132) Sääntöjenvastainen 41 miljoonan euron tuki, joka Ranskan on perittävä takaisin tuensaajalta Sernam 2 -päätöksen mukaisesti, on kirjattu Sernam SA:n konkurssipesän velkoihin.

(133) Ranskan viranomaiset katsovat, että Sernam SA:n toiminnan siirto Financière Sernamille viranomaisten mukaan läpinäkyvää ja avointa menettelyä noudattaen merkitsee Sernam 2 -päätöksen 4 artiklan nojalla sitä, että takaisinmaksuvelvollisuus on rajattu pelkästään Sernam SA:han.

(134) Sernam 2 -päätöksen 4 artiklassa todetaan seuraavaa:

> ”Sernamin mahdollinen myynti kokonaan tai osittain on toteutettava markkinahintaan ja noudattaen läpinäkyvää ja kaikille sen kilpailijoille avointa menettelyä. Tällöin velvoite maksaa takaisin 41 miljoonan euron tukimäärä kuuluu Sernam-yritykselle, jos se on edelleen olemassa.”

(135) Kyseisessä 4 artiklassa erotetaan toisistaan tilanteet, joissa Sernamin taloudellinen toiminta päättyy tai jatkuu. Jos taloudellinen toiminta päättyy, tukea ei tarvitse periä takaisin yritykseltä, joka on hankkinut varat markkinahintaan läpinäkyvää ja avointa menettelyä noudattaen.

▼B

(136) Komissio toteaa, että unionin tuomioistuin ja yleinen tuomioistuin pitävät oikeuskäytännössään ratkaisevan tärkeinä samoja tekijöitä.

(137) *SMI*-tuomiossa ([29]) erotetaan kaksi vaihtoehtoista tilannetta, jotka syntyvät myytäessä tukea saaneet toiminnot: yhtiön osakkeet tai yhtiöosuudet voidaan luovuttaa, minkä jälkeen tuensaajayritys säilyy samana oikeushenkilönä (*share deal*), tai osa yhtiön omaisuudesta tai koko sen omaisuus voidaan myydä toiselle yritykselle, minkä jälkeen tuensaajayrityksen liiketoimintaa ei enää harjoita sama oikeushenkilö (*asset deal*).

(138) Unionin tuomioistuin toteaa *share deal* -järjestelystä seuraavaa ([30]):

> ”[…] kun sääntöjenvastaista valtion tukea saanut yritys ostetaan markkinahintaan eli korkeimpaan hintaan, jonka tavanomaisissa kilpailuolosuhteissa toimiva yksityinen sijoittaja on valmis maksamaan tästä yhtiöstä tilanteessa, jossa yritys silloin erityisesti valtiontukia saatuaan on, tuki on arvostettu markkinahintaan ja otettu huomioon kauppahinnassa. Tässä tilanteessa ostajan ei voida katsoa saaneen etua verrattuna muihin markkinoilla toimiviin yrityksiin (ks. vastaavasti asia C-390/98, Banks, tuomio 20.9.2001, Kok., s. I-6117, 77 kohta).
>
> Käsillä olevassa asiassa yritys, jolle sääntöjenvastaiset valtiontuet on myönnetty, säilyttää oikeushenkilöllisyytensä ja jatkaa itse valtiontuilla tuettua toimintaa. Näin ollen tämä yritys on yleisesti ottaen se, jolle mainittuihin tukiin liittyvä kilpailuetu jää, ja siis tämä yritys on velvoitettava maksamaan takaisin näitä tukia vastaava määrä. […]”

(139) Tuomioistuin toteaa *asset deal* -järjestelystä puolestaan seuraavaa ([31]):

> ”Ei tosin voida sulkea pois sitä, että tilanteessa, jossa on perustettu yhtiöitä jatkamaan osaa tukia saaneen yrityksen toiminnoista, kun tämä on joutunut konkurssiin, nämä yhtiöt voidaan myös mahdollisesti velvoittaa maksamaan kyseessä olevat tuet takaisin, jos todetaan, että ne edelleen tosiasiallisesti hyötyvät näiden tukien saamiseen liittyvästä kilpailuedusta. Näin voisi olla erityisesti silloin, kun nämä toimintaa jatkamaan perustetut yhtiöt ostavat selvitystilassa olevan yhtiön omaisuuden maksamatta vastineeksi markkinaehtojen mukaista hintaa, tai silloin kun todetaan, että näiden yhtiöiden perustamisella on vältytty näiden tukien palauttamisvelvollisuudelta.”

([29]) Alaviitteessä 13 mainittu tuomio asiassa Saksa v. komissio.
([30]) Alaviitteessä 13 mainittu tuomio asiassa Saksa v. komissio, 80 ja 81 kohta.
([31]) Alaviitteessä 13 mainittu tuomio asiassa Saksa v. komissio, 86 kohta.

▼B

(140) Sama periaatteellinen erottelu esitetään *Seleco*-tuomiossa ([32]). Tässä tuomiossa tuomioistuin vahvistaa, että komissio voi joutua vaatimaan, ettei takaisinperintä koske ainoastaan alkuperäistä yritystä vaan myös yritystä, joka mahdollisesti jatkaa alkuperäisen yrityksen toimintaa haltuunsa siirrettyjä tuotantovälineitä käyttäen, edellyttäen että tiettyjen siirtoon liittyvien ominaisuuksien perusteella voidaan todeta taloudellisen toiminnan jatkuvuus näiden yritysten välillä. Tuomioistuin on myös hyväksynyt seuraavien tekijöiden merkityksen taloudellisen toiminnan jatkuvuuden määrittämisessä: siirron kohde (varat ja velat, henkilöstön jatkuvuus, yhteensidotut varat), siirron hinta, ostajayrityksen ja alkuperäisen yrityksen osakkaiden tai omistajien henkilöllisyys, siirron toteuttamisajankohta (sijoittuuko se tutkimusten tai menettelyn aloittamisen tai lopullisen päätöksen jälkeen) sekä toimenpiteen taloudellinen johdonmukaisuus. ([33])

(141) On hyödyllistä korostaa myös sitä, että varojen myynti asioissa *SMI* ja *Seleco* on tapahtunut osana tuomioistuimen valvomaa yleistäytäntöönpanomenettelyä. Ne liittyivät vain osaan yleistäytäntöönpanomenettelyyn asetettujen yritysten varoista. Tuomioistuimen mukaan ei ollut osoitettu, että myynti oli tapahtunut markkinaehtoja noudattaen.

(142) Yleinen tuomioistuin analysoi *asset deal* -järjestelyä *CDA*-tuomiossa ([34]). Se varmisti, liittyikö käsiteltävänä olevaan tapauksessa tekijöitä, joiden perusteella voitaisiin päätellä, että takaisinperintämääräystä olisi kierretty varojen osittaisella myynnillä. Yleinen tuomioistuin katsoi, että komissio ei ollut osoittanut tällaista pyrkimystä kyseisessä asiassa ja että myönnettyihin tukiin liittyvä kilpailuetu ei ollut hyödyttänyt todellisuudessa *CDA*:ta. Yleinen tuomioistuin perusti kantansa seuraaviin tosiseikkoihin: myynti rajoittui vain osaan omaisuudesta, jotka myytiin yhtenä kokonaisuutena, ja tämän menettelytavan (myynti yhtenä kokonaisuutena) ansiosta saatiin korkeampi hinta kuin mitä olisi saatu myymällä omaisuuserät erikseen.

(143) On siis syytä tarkastella Sernam SA:n toiminnan siirtoa Financière Sernamille unionin tuomioistuimen ja yleisen tuomioistuimen määrittämien periaatteiden nojalla, jotta voidaan päätellä, onko tuki perittävä takaisin Financière Sernamilta ja sen tytäryhtiöiltä, Sernam Services ja Aster.

([32]) *Share deal* -järjestelyn osalta ks. asia C-328/99, Italia ja SIM 2 Multimedia v. komissio, tuomio 29.3.1991, Kok., s. I-4035, 83 kohta: ”*pitääkin paikkansa, että sillä, että lainvastaista tukea saaneen yhtiön osakkeenomistaja myy osakkeita kolmannelle, ei ole vaikutusta takaisin perimistä koskevaan velvollisuuteen*”. *Asset deal* –myynnin osalta ks. saman tuomion 66–85 kohta.

([33]) Alaviitteessä 32 mainittu tuomio asiassa Italia ja SIM 2 Multimedia v. komissio, 77 ja 78 kohta.

([34]) Alaviitteessä 15 mainnittu tuomio asiassa CDA Datenträger Albrechts v. komissio.

▼B

(144) Kun tarkastellaan kaikkien varojen ja velkojen siirtoa Sernam SA:lta Sernam Xpressille, lukuun ottamatta kolmea rahoitusvelkaa (Sernam SA:n osakkuuslaina SNCF-konsernilta, IBM–GPS-sopimuksen irtisanomiseen liittyvä velka ja 41 miljoonan euron suuruisen sääntöjenvastaisen tuen takaisinmaksuvelvoite), komissio toteaa, että siirto kattoi yrityksen kokonaisuudessaan (ks. 3.2.3 jakso). Sernam SA:n ja Sernam Xpressin välillä on siis kyse taloudellisen toiminnan jatkamisesta. Tämä tosiseikka poikkeaa käsiteltävänä olevassa asiassa niistä tosiseikoista, jotka johtivat asioissa *SMI, Seleco* ja *CDA* annettuihin tuomioihin ja joissa myynti kattoi vain osan varoista. Lisäksi siirto tapahtui käsiteltävänä olevassa tapauksessa konsernin sisällä. Siirto toteutettiin sen jälkeen, kun tuen takaisinperintämääräyksen sisältänyt komission lopullinen päätös oli hyväksytty. Siirron ainoana taloudellisena syynä on mahdollistaa Sernam SA:n toimintojen jatkaminen ilman, että Sernam 2 -päätöksen 3 artiklassa asetettuja ehtoja tarvitsisi noudattaa. Tapaus täyttää kaikki arviointiperusteet, joilla voidaan osoittaa päätöksessä ja *Seleco*-tuomiossa tarkoitettu taloudellisen toiminnan jatkuvuus.

(145) Komissio toteaa lisäksi, että siirtoa Sernam Xpressille ei ole toteutettu markkinaehdoin. Siirto Sernam Xpressille toteutettiin negatiiviseen hintaan eikä siinä noudatettu läpinäkyvää ja avointa menettelyä (ks. 3.2.5 jakso). Negatiivinen 57 miljoonan euron hinta on toimintatukea, joka mahdollisti Sernam Xpressin tappioiden kattamisen vuosina 2005–2008 ([35]). Se on lisättävä Sernam SA:n 38,5 miljoonan euron velkaan, jonka takaisinperinnästä SNCF luopui (ks. johdanto-osan 27 kappale). Komissio toteaa myös, että Sernam SA:n jäljellä olevat velat ovat velkoja kolmansille eikä SNCF:lle. Tekemällä 57 miljoonan euron pääomasijoituksen SNCF antoi Sernam Xpressille mahdollisuuden maksaa kaikki velkansa ainakin kaudella 2005–2008. Jos SNCF olisi sitä vastoin myynyt pelkät varallisuuserät positiiviseen hintaan, Sernam SA:n velkoja kolmansille ei olisi pystytty maksamaan kuin myyntitulojen kattamaan määrään asti. Tämä on lisäosoitus siitä, että SNCF:n ja Financière Sernamin sopimussuhde ei vastaa markkinaehtoja.

(146) On myös syytä huomata, että 57 miljoonan euron negatiivinen hinta on korkeampi kuin tuloksettomaksi jääneen tarjouskilpailun aikana saatu paras tarjous, joka oli 56,4 miljoonan euron negatiivinen hinta (toisen kierroksen tarjous [5. ostajaehdokas]).

(147) Siirron avulla Sernam Xpress vapautui 41 miljoonan euron takaisinperintämääräyksestä, joka rasitti Sernam SA:ta, ja antoi sille mahdollisuuden jatkaa Sernam SA:n toimintaa ilman, että sen olisi pitänyt maksaa tuki takaisin ja noudattaa Sernam 2 -päätöksen 3 artiklassa asetettuja ehtoja.

(148) Näistä syistä komissio päättelee, että Sernam SA:n toimintojen siirrosta Sernam Xpressille seurasi, että myönnettyihin tukiin liittyvä kilpailuetu on todellisuudessa hyödyttänyt Sernam Xpressiä. Taloudellinen toiminta on jatkunut kyseisten yhtiöiden välillä, ja siirto on toteutettu Sernam SA:ta rasittaneen takaisinperintämääräyksen kiertämiseksi.

([35]) Vrt. Ranskan viranomaisten toimittama ABN Amron raportti, jota kuvaillaan menettelyn aloittamisesta tehdyn päätöksen 2.5.8.2 osassa, s. 47.

▼B

(149) Kuten *SMI*- ja *Seleco*-tuomioissa on selitetty, sillä, että lainvastaista tukea saaneen yhtiön osakkeenomistaja myy osakkeita kolmannelle, ei ole vaikutusta takaisin perimistä koskevaan velvollisuuteen. Tämän vuoksi Sernam Xpressin yhtiöosuuksien myynnistä Financière Sernamille ei seuraa, että Sernam Xpress vapautuisi velvoitteesta maksaa takaisin 41 miljoonan euron tuki.

(150) Sernam Xpressin ja Financière Sernamin sulautumisen jälkeen takaisinmaksuvelvoite siirtyy Financière Sernamille. Lisäksi Financière Sernam ja sen tytäryhtiöt, erityisesti Sernam Services ja Aster, harjoittavat Sernam SA:n ja Sernam Xpressin toimintaa ja hyötyvät siis edelleen 41 miljoonan euron tuesta, joka myönnettiin alun perin Sernam SA:lle.

(151) Jäljempänä 3.4 jaksossa esitetyistä syistä Ranskan viranomaisten esittämät perustelut, joiden mukaan markkinasijoittajaperiaatetta on noudatettu, on myös hylättävä.

3.4 SERNAM XPRESSILLE MYÖNNETYT UUDET TUET

(152) Heinäkuun 21 päivän 2005 sopimuspöytäkirjassa mainitaan toimenpiteitä, jotka voivat olla uutta tukea (ks. 36 kappale). Komission on arvioitava, sisältyykö näihin toimenpiteisiin uutta tukea ja voidaanko tuen tällöin katsoa soveltuvan sisämarkkinoille.

(153) Ranskan viranomaisten mukaan kaikki nämä toimenpiteet noudattavat markkinataloussijoittajaperiaatetta. Viranomaisten mukaan SNCF siirsi Sernam SA:n toiminnan yhtiölle, joka esitti parhaan tarjouksen läpinäkyvässä ja avoimessa tarjouskilpailussa. Hinta oli negatiivisenakin valtiolle osakkaana vähemmän kallis vaihtoehto kuin Sernamin konkurssi.

(154) Komissio katsoo, että tuen takaisinperintään ei ole tarpeen soveltaa markkinataloussijoittajaperiaatetta. Periessään tukea takaisin valtio toimii unionin oikeudesta johtuvien velvoitteiden nojalla eikä osakkaan ominaisuudessa.

(155) Komissio toteaa lisäksi, että Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 2 kohdassa varojen myynnin katsotaan vastaavan 3 artiklan 1 kohdassa asetettuja korvaustoimenpiteitä. Valtiontuesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi annettujen yhteisön suuntaviivojen ([36]) 40 kohdan mukaan tappiollisen toiminnan lopettamista ei voida katsoa korvaustoimenpiteeksi. SNCF:n ja Financière Sernamin sopima negatiivinen hinta osoittaa, että kyseessä on tappiollisen toiminnan luovuttaminen. Sen ei voida katsoa vastaavan korvaustoimenpidettä. Käsiteltävänä olevassa asiassa negatiivinen hinta vastaa yritykselle myönnettävää toimintatukea, joka ei ominaisuuksiensa vuoksi sovellu vähentämään kilpailun vääristymistä.

([36]) EUVL C 244, 1.10.2004, s. 2.

▼B

(156) Jos Ranskan kanta hyväksyttäisiin, Ranska voisi lisäksi vapautua velvoitteestaan periä takaisin Sernam SA:lta ja koko yhtiöltä, joka jatkaa taloudellista toimintaa, 41 miljoonan euron sääntöjenvastainen tuki, joka katsottiin sisämarkkinoille soveltumattomaksi Sernam 2 -päätöksessä, ja väärin käytetty 503 miljoonan euron tuki. Tämä lopputulos olisi ilmeisessä ristiriidassa tuomioistuimen oikeuskäytännön kanssa, jonka mukaan jäsenvaltiota kehotetaan perimään tuki viipymättä takaisin kaikin käytettävissään olevin oikeudellisin keinoin, yrityksen varojen takavarikointi mukaan luettuna, ja tarvittaessa asettamalla yritys selvitystilaan, jos se ei muutoin pysty palauttamaan kyseistä tukea. ([37])

(157) Ranskan kannan hyväksyminen johtaisi myös syrjintään yksityisen ja julkisen yrityksen välillä. Siinä missä valtio perisi tuen takaisin yksityiseltä yritykseltä tarvittaessa jopa takavarikoinnin kautta, julkinen yritys voisi vapautua tästä velvoitteesta pelkästään siitä syystä, että valtiolle tulisi edullisemmaksi myydä yritys negatiiviseen hintaan kuin periä takaisin sen saamat sääntöjenvastaiset ja sisämarkkinoille soveltumattomat tuet.

(158) Näistä syistä komissio katsoo, että Ranska ei voi vedota markkinataloussijoittajaperiaatteeseen, jotta 21 päivänä heinäkuuta 2005 allekirjoitetussa sopimuspöytäkirjassa mainittuja toimenpiteitä ei katsottaisi valtiontueksi.

(159) On siis määritettävä, ovatko kyseiset toimenpiteet tarjonneet etua Sernam Xpressille tai Financière Sernamille. Koska nämä kaksi yritystä ovat sittemmin sulautuneet, ei ole tarpeen eritellä niille kummallekin myönnettyjä etuja. Kolme muuta kriteeriä, joiden perusteella toimenpiteiden voidaan katsoa olevan valtiontukea, täyttyvät: toimenpiteet myönnetään valtion yrityksen eli SNCF:n varoista, SNCF on valtion erittäin tiukasti valvoma julkisoikeudellinen yksikkö (EPIC) ja edun myöntäminen voidaan siis myös katsoa valtion toteuttamaksi toimenpiteeksi. Sernam Xpress ja Financière Sernam toimivat maantiekuljetusten alalla, jolla käydään kilpailua unionissa. Etu voi siis vääristää kilpailua ja vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

3.4.1 **SNCF:n 57 miljoonan euron pääomasijoitus Sernam SA:han**

(160) Kun SNCF korotti Sernam SA:n pääomaa 57 miljoonalla eurolla, Sernam SA sai tuntuvan taloudellisen edun, jota sen kilpailijoilla ei ollut. Tämä etu siirrettiin sittemmin muiden varojen ja velkojen kanssa Sernam Xpressille.

([37]) Alaviitteessä 32 mainittu tuomio asiassa Italia ja SIM 2 Multimedia v. komissio, 69 kohta.

▼B

3.4.2 **SNCF:n 2 miljoonan euron pääomasijoitus Sernam Xpressiin**

(161) Kun SNCF korotti Sernam Xpressin pääomaa 2 miljoonalla eurolla, Sernam Xpress sai tuntuvan taloudellisen edun, jota sen kilpailijoilla ei ollut. Komissio toteaa kuitenkin, että SNCF sai Financière Sernamilta 2 miljoonan euron maksun, mikä tasoittaa 2 miljoonan euron pääomankorotuksen vaikutukset. Toimenpiteestä ei siis ole koitunut etua.

3.4.3 **SNCF:n luopuminen saatavistaan Sernam SA:ssa**

(162) Kuten 33 kappaleessa todetaan, Sernam SA:n toiminnan siirto Financière Sernamille ei sisällä kahta velkaerää, jotka Sernam SA:lla on SNCF:lle. Luopumalla näistä saatavistaan SNCF myöntää vastaavansuuruisen edun Sernam Xpressille ja Financière Sernamille.

3.4.4 **SNCF:n antamat takuusitoumukset**

(163) Siirtäessään Sernam SA:n toiminnan Financière Sernamille SNCF antoi seuraavat takuusitoumukset:

— SNCF sitoutui lopettamaan tiettyyn määräaikaan mennessä Train Bloc Express (TBE) -toimintaan tarvittavan Valentonin toimipaikan kehittämistyöt; se sitoutui maksamaan töiden viivästymisestä miljoonan euron sakon;

— SNCF sitoutui kattamaan uusien toimipaikkojen mahdolliset vuokrankorotukset 3 miljoonan euron enimmäiserotukseen asti;

— SNCF jatkoi kolmella vuodella Sernamin palvelukseen siirrettyjen […] rautatietyöläisten oikeutta palata takaisin sen palvelukseen;

— SNCF jatkoi kolmella vuodella sosiaalipoliittista pöytäkirjaa, joka takasi […] Sernamin työtekijälle uuden työpaikan SNCF-konsernista, jos Sernam irtisanoisi heidät;

— SNCF takasi TBE-toiminnan jatkuvuuden ([38]) ja TBE-palvelujen käyttöoikeuden ([39]); SNCF maksoi tällä perusteella 3 miljoonaa euroa Sernam Xpressille.

(164) Kahden ensimmäisen takuusitoumuksen osalta on ilmeistä, että ne tarjoavat etua Sernam Xpressille / Financière Sernamille. Ilman kyseisiä takuusitoumuksia Sernam Xpressin / Financière Sernamin olisi pitänyt itse vastata kyseisistä kustannuksista.

(165) TBE-takuusitoumusten osalta komissio katsoo, että ne supistavat tuntuvasti Sernam Xpressille / Financière Sernamille aiheutuvaa riskiä. Tämän vuoksi niihin sisältyy etua.

([38]) Ks. menettelyn aloittamisesta tehdyn päätöksen johdanto-osan 72–74 kappale.

([39]) Ks. menettelyn aloittamisesta tehdyn päätöksen johdanto-osan 75–77 kappale.

▼B

(166) Ranskan mukaan rautatietyöläisille annettu takuusitoumus hyödytti käytännössä SNCF:ää. SNCF siirsi viranomaisten mukaan tietyn määrän rautatietyöläisiä Sernam SA:han. Sernam SA vastasi kyseisiin rautatietyöläisiin liittyvistä kustannuksista, ja työläisillä oli oikeus palata pyynnöstä SNCF:n palvelukseen. Yksityistämisen mahdollisesti aiheuttamien pelkojen vuoksi SNCF jatkoi kautta, jonka aikana rautatietyöläisillä oli mahdollisuus hyödyntää tätä oikeutta. Näin pyrittiin välttämään työläisten joukkopaluu, mikä olisi aiheuttanut sille enemmän kustannuksia.

(167) Komissio katsoo, että ilman tätä takuusitoumusta rautatietyöläiset olisivat erittäin todennäköisesti pyytäneet paluuta SNCF:n palvelukseen silloin, kun toiminnan siirto toteutettiin. Sernam Xpressin olisi pitänyt korvata heidät uusilla yksityissektorin sopimusehtojen mukaan palkatuilla työntekijöillä. Komissio katsoo, että tässä tapauksessa on todennäköistä, että näiden uusien työtekijöiden palkka olisi ollut alhaisempi kuin rautatietyöläisillä. Tämä olisi kompensoinut lisäkustannukset, joita Sernam Xpressille olisi aiheutunut työntekijöiden vähäisemmästä kokemuksesta tai ongelmista palkata merkittävä määrä uusia työtekijöitä erittäin lyhyellä aikavälillä.

(168) Ranska katsoo uutta työpaikkaa koskevan takuusitoumuksen jatkamisesta kolmella vuodella, että kyseessä on henkilökohtainen oikeus, jonka SNCF myönsi tietyille työntekijöille. Financière Sernam ja Sernam Xpress eivät olleet tämän sopimuksen osapuolia.

(169) Komissio on eri mieltä tästä analyysistä. Tämän takuusitoumuksen myötä on houkuttelevampaa jäädä Sernam Xpressin työntekijäksi kyseiseksi ajaksi, eikä siitä aiheudu yritykselle minkäänlaisia lisäkustannuksia.

(170) Komissio päättelee, että heinäkuun 21 päivän 2005 sopimuspöytäkirjaan sisältyvät SNCF:n takuusitoumukset tarjoavat etua Sernam Xpressille / Financière Sernamille, lukuun ottamatta rautatietyöläisiä koskevaa takuusitoumusta.

(171) Kolmen ensiksi mainitun takuusitoumuksen arvo on helppo määrittää: ne ovat miljoona euroa, 3 miljoonaa euroa ja 3 miljoonaa euroa. Uuden työpaikan tarjoamista työntekijöille koskevan takuusitoumuksen arvoa on puolestaan vaikea määrittää. Ranskan olisi määritettävä se palkankorotus, joka Sernam Xpressin / Financière Sernamin olisi pitänyt myöntää työntekijöilleen saman tavoitteen saavuttamiseksi ilman takuusitoumuksia.

3.4.5 **Myyntihinta**

(172) Menettelyn aloittamisesta tehdyn päätöksen johdanto-osan 164 kappaleessa komissio epäili, vastasiko Financière Sernamin ”maksama” negatiivinen hinta markkina-arvoa. Komissio toteaa, että tämän jälkeen Sernam Xpress ja Financière Sernam ovat sulautuneet. Mahdollinen Financière Sernamille myönnetty tuki, joka sisältyisi liian korkeaan negatiiviseen hintaan, ei tällöin ylittäisi sitä 57 miljoonan euron tukea, jonka Sernam Xpress on saanut uutena tukea. Näin ollen ei enää ole tarpeen tarkastella mahdollisen tuen myöntämistä ostajalle.

▼B

3.4.6 **Uutta tukea koskeva päätelmä**

(173) Tässä 3.4 jaksossa kuvaillut heinäkuun 21 päivän 2005 sopimuspöytäkirjaan sisältyvät toimenpiteet ovat uutta tukea Sernam Xpressille / Financière Sernamille.

3.4.7 **Soveltumattomuus sisämarkkinoille ja takaisinperintä**

(174) Tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan jäsenvaltion tehtävänä on esittää perustelut, joiden nojalla tuki voidaan katsoa sisämarkkinoille soveltuvaksi. Ranska ei ole esittänyt perusteita sisämarkkinoille soveltuvuudelle, joten komissio päättelee, että tuki ei sovellu sisämarkkinoille ja se perittävä takaisin. Takaisinperittävään määrään on lisättävä korko.

(175) Tuki on perittävä takaisin Financière Sernamilta sekä sen tytäryhtiöiltä, erityisesti yrityksiltä Sernam Services ja Aster. Ne harjoittavat nykyisin toimintaa, jolle tukea myönnettiin, kun toiminnasta vastasi Sernam Xpress (joka sulautui Financière Sernamiin).

3.5 MITÄTÖIMISLAUSEKE

(176) Heinäkuun 21 päivän 2005 sopimuspöytäkirja sisältää mitätöimislausekkeen, jota sovelletaan, jos Euroopan komissio tekee kielteisen päätöksen pöytäkirjan allekirjoittamista seuraavan viiden vuoden aikana. Tämä lauseke voi olla myös uutta tukea. Jos kyseessä on tuki, korjaustoimenpiteenä on olla soveltamatta lauseketta. Koska lauseketta ei ole käytännössä sovellettu, tämä tulos on saavutettu. Tämän vuoksi ei ole tarpeen analysoida lähemmin kyseistä lauseketta.

3.6 PERUSTELTU LUOTTAMUS

(177) Ranskan viranomaisten mukaan yhteistyövelvoitteen mukaisesti ja hyvässä uskossa komission suhteen toteutetut toimenpiteet (kuten komission edustajien tapaaminen 24 päivänä marraskuuta 2004 ja 21 päivänä joulukuuta 2004 päivätty kirje) johtivat perustellun luottamuksen syntymiseen siitä, että Sernam SA:n toimintojen siirto Financière Sernamille tapahtui Sernam 2 -päätöksen ja unionin oikeuden mukaisesti. Tätä perustelua ei kuitenkaan voida hyväksyä.

(178) Ranskan toimittamissa tiedoissa vain ilmoitettiin komissiolle valinnasta myydä varat kokonaisuudessaan. Sernam SA:n varojen siirtoon liittyviä olennaisia tekijöitä ei sen sijaan kuvailtu. Erityisesti 21 päivänä joulukuuta 2004 päivätyssä kirjeessä komissiolle esitetään vain muutamia varojen luovutusprosessin järjestämiseen liittyviä tekijöitä ja mainitaan prosessin olevan avoin ja läpinäkyvä, jotta myynti saataisiin toteutettua markkinahintaa ennen 30 päivää kesäkuuta 2005.

(179) Komissiolle ei kuitenkaan ilmoitettu seuraavista seikoista:

1) suunniteltu luovutus perustuisi konsernin sisäiseen varojen ja velkojen siirtoon toiselle oikeushenkilölle (Sernam Xpress), jonka jälkeen kyseinen oikeushenkilö luovutettaisiin toiselle yksikölle (*share deal* -järjestelyllä);

▼B

2) osa veloista siirrettäisiin varojen kanssa, ja Sernam SA:n vastattaviin jäisi enää 41 miljoonan euron tuen takaisinmaksumääräys ja SNCF:n 38,5 miljoonan euron saatavat;

3) Ranska oli valmis korottamaan Sernam SA:n ja Sernam Xpressin pääomaa, jos ostotarjous tehtäisiin negatiiviseen hintaan.

(180) Ilman näitä tietoja komissio ei pystynyt ennakoimaan, miten Ranska lopulta pani Sernam 2 -päätöksen täytäntöön. Tätä vastoin 21 päivänä joulukuuta 2004 päivätyssä kirjeessä annetaan ymmärtää, että luovutus toteutettaisiin ilman velkojen erottelua ja positiiviseen hintaan. Kirjeessä todetaan seuraavaa: kun luovutus on toteutettu, siitä saadut tuotot käytetään Sernam-oikeushenkilön velkojen maksamiseen, mukaan lukien sääntöjenvastainen valtiontuki, osana tällaisessa tilanteessa tavanomaisesti sovellettavaa kansallista menettelyä.

(181) Kun tarkastellaan Sernam SA:n varoista tarjottua negatiivista hintaa voidaan todeta, että vaikka pääomankorotuksen mahdollisuus (tekijä 3) olisikin tullut ilmeiseksi vasta tarjousten vastaanottamisen jälkeen, Ranskan olisi ainakin periaatteessa pitänyt olla tietoinen siitä, että osa veloista oli tarkoitus myydä yhdessä varojen kanssa, kun viranomaiset laativat 21 päivänä joulukuuta 2004 päivätyn kirjeen. Tilanteesta riippumatta Ranskan viranomaiset eivät voi vedota perusteltuun luottamukseen, sillä ne eivät ilmoittaneet komissiolle oma-aloitteisesti 21 päivänä joulukuuta 2004 tai myöhemmin näistä keskeisistä tekijöistä.

(182) Etenkin jos Ranskan viranomaisilla oli vaikeuksia soveltaa Sernam 2 -päätöstä, niiden olisi pitänyt ottaa uudelleen yhteyttä komissioon, jotta viranomaiset olisivat voineet määrittää komission kanssa ratkaisun, joka olisi perustunut SEU-sopimuksen 4 artiklan 3 artiklassa tarkoitetun lojaalin yhteistyön periaatteen mukaisiin toisiin järjestelyihin. Valtiontuesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi annettujen yhteisön suuntaviivojen 3.2.3 jaksossa vahvistetaan ([40]), että jäsenvaltio ei voi muuttaa rakenneuudistussuunnitelmaa ilmoittamatta asiasta komissiolle ja ilman tämän ennakolta antamaa hyväksyntää.

(183) Komissio ei ole kuitenkaan missään vaiheessa antanut hyväksyntäänsä Ranskan toteuttamalle toimenpiteelle, jossa Sernam SA:n toiminta siirretään Financière Sernamille.

(184) Tämän vuoksi komissio päättelee, että Ranska ja tuensaajat eivät voi vedota asiassa perusteltuun luottamukseen.

4. TAKAISINPERINTÄ

(185) Komissio on päätellyt, että Sernam 2 -päätöksessä asetettuja ehtoja ei ole noudatettu. Tämän vuoksi Sernam 2 -päätöksen nojalla hyväksytyt tukitoimenpiteet perustuvat asetuksen (EY) N:o 659/1999 16 artiklassa tarkoitettuun tuen väärinkäyttöön. Koska Ranska ei ole esittänyt näiden tukien soveltuvuutta koskevia perusteluja, tukien ei katsota soveltuvan sisämarkkinoille. Ranskan on siis toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet näiden tukien ja kertyneiden korkojen perimiseksi takaisin.

([40]) EUVL C 244, 1.10.2004, s. 2.

▼B

(186) Näiden tukitoimenpiteiden määrä on 503 miljoonaa euroa. Osa summasta muodostuu erilaisista rakenneuudistustuista, joita on myönnetty 2 938 miljoonaa Ranskan frangia eli 448 miljoonaa euroa. Nämä tuet on eritelty 30 päivänä huhtikuuta 2003 tehtyyn päätökseen sisältyvässä taulukossa 3, jonka keskeiset osat esitetään seuraavassa taulukossa.

▼C1

(miljoonaa Ranskan frangia)

Alkupääoma	44
Tappioiden kattaminen vuonna 2000	698
Tappioiden kattaminen vuonna 2001	252
Rakenneuudistuksen rahoitus: SNCF:n pääomasijoitus	1 300
Rakenneuudistuksen rahoitus: SNCF:n osakkuuslaina	250
Rautatietyölaisiin liittyvät lisäkustannukset	394
Rakenneuudistustuki yhteensä	**2 938**

▼B

(187) Jotta yhteenlasketusta summasta tulisi 503 euroa, kyseisiin tukiin on lisättävä matkatavaran ja lehtien kuljetusta koskevien sopimusten yhteydessä myönnetty 34 miljoonan euron tuki ja hankintasopimusten yhteydessä myönnetty 21 miljoonan euron tuki.

(188) Yksityiskohtaisemmat tiedot esitetään 23 päivänä toukokuuta 2001 tehdyssä Sernam 1 -päätöksessä.

(189) Jotta tuki voidaan periä takaisin välittömästi ja tehokkaasti, Ranskan viranomaisten on ilmoitettava, minä päivänä kukin tuki on annettu tuensaajan käyttöön ([41]). Kyseisestä päivästä alkaen on laskettava korkoa, joka määritetään kunkin tukitoimenpiteen osalta komission asetuksen (EY) N:o 794/2004 V luvun säännösten mukaisesti ([42]).

(190) Lisäksi 41 miljoonan euron tuki, joka on jo katsottu soveltumattomaksi sisämarkkinoille Sernam 2 -päätöksessä, on perittävä takaisin ja määrään on lisättävä saman menetelmän mukaisesti laskettu korko.

(191) Myös 57 miljoonan euron pääomankorotus, SNCF:n luopuminen 38,5 miljoonan euron saatavistaan Sernam SA:lta ja SNCF:n takuusitoumukset, jotka se antoi Sernam SA:n toiminnan siirtyessä Financière Sernamille, lukuun ottamatta rautatietyöläisiä koskevaa takuusitoumusta, ovat sisämarkkinoille soveltumatonta valtiontukea. Nämä uudet tuet on perittävä takaisin, ja määrään on lisättävä saman menetelmän mukaisesti laskettu korko. Takaisinperittävien määrien laskentamenetelmän osalta komissio viittaa tämän päätöksen 171 ja 189 kappaleeseen.

(192) Kun takaisinperittävää määrää määritetään, Ranska voi ottaa huomioon SNCF:n mahdollisesti Sernam SA:n konkurssin yhteydessä saamat määrät 41 miljoonan euron tuen ja siitä kertyneiden korkojen ja/tai osakkuuslainan ja siitä kertyneiden korkojen hyvittämiseksi.

([41]) Tässä päätöksessä esitetyt numerotiedot on pyöristetty lähimpään miljoonaan. Korko on kuitenkin laskettava kunkin tuen täsmällisen määrän perusteella.

([42]) OJ L 140, 30.4.2004, p. 1.

▼B

(193) Jos SNCF on saanut kaikki saatavansa katettua, Ranska voi ottaa huomioon määrän, jonka SNCF sai perittyä Sernam SA:n konkurssin yhteydessä, vain suhteessa kyseisen kahden tukitoimenpiteen määrän osuuteen Sernam SA:n vastattaviin kirjattujen saatavien kokonaismäärästä.

(194) Nämä tuet, mukaan lukien alun perin Sernam SA:lle ja Sernam Xpressille myönnetyt tuet, on perittävä takaisin Financière Sernamilta sekä sen tytäryhtiöiltä, erityisesti yrityksiltä Sernam Services ja Aster, jotka harjoittavat nykyisin toimintaa, jolle tukea myönnettiin, kun toiminnasta vastasi Sernam Xpress (joka sulautui Financière Sernamin kanssa) ja sitä ennen Sernam SA.

(195) On kiistatonta, että Sernam Xpress ja sen operatiiviset tytäryhtiöt Sernam Services ja Aster ovat jatkaneet Sernam SA:n taloudellista toimintaa, sillä Ranska siirsi Sernam SA:n toiminnan Financière Sernamille nimenomaan tässä tarkoituksessa. Lisäksi asiakirjakokonaisuudesta ilmenee, että Sernam Xpress, Sernam Services ja Aster ovat jatkaneet toimintaa, jolle tukea myönnettiin, Sernam SA:n voimassa olleen liiketoimintasuunnitelman mukaisesti ja käyttämällä samaa henkilöstöä. Sen jälkeen ainoa osakas, Financière Sernam, purki Sernam Xpressin 30 päivänä kesäkuuta 2011 ja otti kaikki sen velat ja varat haltuunsa. Näin ollen Financière Sernam on Sernam Xpressin oikeudellinen ja taloudellinen seuraaja, koska Financière Sernamilla on nykyisin omistuksessaan ja suorassa määräysvallassaan operatiiviset tytäryhtiöt Sernam Services ja Aster. Lisäksi Financière Sernam ja sen tytäryhtiöt, erityisesti Sernam Services ja Aster, harjoittavat Sernam SA:n ja Sernam Xpressin toimintaa ja hyötyvät siis edelleen tuesta. Toukokuussa 2011 Sernam Services sai Sernam-merkin siirron myötä pääomanlisäyksen, jonka arvoksi katsotaan 15 miljoonaa euroa. Se ei maksanut siirrosta asianmukaista vastiketta. Aster sai maaliskuussa 2008 puolestaan 5 miljoonan euron pääomanlisäyksen käteisvaroina, kun vastaavansuuruisista saatavista luovuttiin heinäkuussa 2008. Lisäksi Asterin pääomaa korotettiin joulukuussa 2011 luopumalla 5 599 998 euron saatavista. Nämä kaksi tytäryhtiötä ovat siis hyötyneet alun perin Sernam SA:lle ja Sernam Xpressille myönnetyistä tuista samaan konserniin kuuluvina ja niiden toimintaa jatkavina yhtiöinä. Lisäksi ne ovat hyötyneet varojen siirrosta ja niiden hyväksi toteutetuista pääomankorotuksista.

(196) On syytä täsmentää, että Sernam SA perustettiin siten, että Sernam SCS muunnettiin osakeyhtiöksi vuoden 2001 lopussa (ks. Sernam 2 -päätöksen johdanto-osan 11 kappale). Sernam SCS on alkuperäinen tuensaaja osassa kyseessä olevista tuista.

(197) Financière Sernam ja sen tytäryhtiö Sernam Services asetettiin velkasaneerausmenettelyyn 31 päivänä tammikuuta 2012. Financière Sernamin toinen tytäryhtiö Aster asetettiin puolestaan

▼B

konkurssiin 3 päivänä helmikuuta 2012. Ranskan viranomaisia kehotetaan määrittämään takaisin perittävän tuen määrät ja kertyneet korot mahdollisimman nopeasti, jotta ne voidaan kirjata kyseisten yritysten vastattaviin,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

1. Ranskan Sernam SCS:lle (josta tuli Sernam SA) myöntämä 503 miljoonan euron valtiontuki, jonka komissio on hyväksynyt 20 päivänä lokakuuta 2004 tehdyllä päätöksellä 2006/367/EY ([43]), on käytetty väärin. Tuki ei sovellu sisämarkkinoille. Tuki on hyödyttänyt myös Sernam Xpressiä sekä Financière Sernamia ja sen tytäryhtiöitä, Sernam Services ja Aster.

2. Ranskan Sernam SCS:lle myöntämä 41 miljoonan euron valtiontuki, joka on katsottu sisämarkkinoille soveltumattomaksi Sernam 2 -päätöksen nojalla, on niin ikään hyödyttänyt Sernam Xpressiä sekä Financière Sernamia ja sen tytäryhtiöitä, Sernam Services ja Aster.

3. SNCF:n Sernam SA:han toteuttama 57 miljoonan euron pääomankorotus, SNCF:n luopuminen 38,5 miljoonan euron saatavistaan Sernam SA:lta ja SNCF:n takuusitoumukset, jotka se antoi Sernam SA:n toiminnan siirtyessä Financière Sernamille, lukuun ottamatta rautatietyöläisiä koskevaa takuusitoumusta, ovat sisämarkkinoille soveltumatonta valtiontukea.

2 artikla

1. Ranskan on perittävä 1 artiklassa tarkoitettu tuki takaisin Financière Sernamilta ja sen tytäryhtiöiltä, Sernam Services ja Aster.

2. Takaisinperittävästä tuesta on maksettava korkoa siitä lähtien, kun tuki saatettiin tuensaajan käyttöön, sen tosiasialliseen takaisinperintään asti.

3. Korko on laskettava 21 päivänä huhtikuuta 2004 annetun komission asetuksen (EY) N:o 794/2004 V luvun säännösten mukaisesti.

3 artikla

1. Edellä 1 artiklassa tarkoitettu tuki on perittävä takaisin välittömästi ja tehokkaasti.

2. Ranskan on varmistettava, että tämä päätös pannaan täytäntöön neljän kuukauden kuluessa sen tiedoksiantamisesta.

3. Ranska voi tässä täytäntöönpanemisessa ottaa edellä mainituin edellytyksin huomioon määrän, jonka SNCF on mahdollisesti saanut perittyä Sernam SA:n konkurssin yhteydessä.

([43]) OJ L 140, 29.5.2006, p. 1.

▼B

4 artikla

1. Ranskan on toimitettava kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksiantamisesta komissiolle seuraavat tiedot:

a) päivämäärä, jolloin kukin tuki on annettu tuensaajan käyttöön, ja tuensaajalta takaisin perittävä kokonaismäärä (tuki ja kertynyt korko) kunkin tukitoimenpiteen osalta;

b) yksityiskohtainen kuvaus toimenpiteistä, jotka on jo toteutettu tai joita suunnitellaan tämän päätöksen noudattamiseksi;

c) asiakirjat, jotka osoittavat, että tuensaaja on määrätty maksamaan tuki takaisin.

2. Ranskan on ilmoitettava komissiolle tämän päätöksen täytäntöönpanemiseksi toteutettavien kansallisten toimenpiteiden edistymisestä säännöllisesti siihen saakka, kun 1 artiklassa tarkoitetun tuen takaisinperintä on saatettu loppuun. Sen on komission pyynnöstä toimitettava välittömästi tiedot toimenpiteistä, jotka on jo toteutettu tai joita suunnitellaan tämän päätöksen noudattamiseksi. Sen on myös annettava yksityiskohtaiset tiedot tuensaajalta jo perityistä tukimääristä ja koroista.

5 artikla

Tämä päätös on osoitettu Ranskan tasavallalle.